

Jonna Halme, Julia Lehtinen, Matilda Uitto & Hemmo Uotila

Oulu Optometria Forum 2021

Täydennyskoulutuspäivä optikoille ja optometristeille

Oulu Optometria Forum 2021

Täydennyskoulutuspäivä optikoille ja optometristeille

Jonna Halme
Julia Lehtinen
Matilda Uitto
Hemmo Uotila
Opinnäytetyö
Syksy 2021
Optometrian tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Optometrian tutkinto-ohjelma

Tekijät: Halme Jonna, Lehtinen Julia, Uitto Matilda, Uotila Hemmo

Opinnäytetyön nimi: Oulu Optometria Forum 2021 -täydennyskoulutuspäivä optikoille ja optometristeille

Työn ohjaajat: Diekhoff Stefan & Kemppainen Leila

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2021

Sivumäärä: 59 + 5

Oulu Optometria Forum 2021 -täydennyskoulutustapahtuma järjestettiin osana opinnäytetyötä. Oulussa optometrian opiskelijoilla on perinne järjestää koulutustapahtuma vuosittain, koska Pohjois-Suomen alueella järjestetään harvoin koulutustapahtumia. Toimeksiantajana toimi Oulun Ammattikorkeakoulu.

Tavoitteena oli järjestää ajankohtainen ja mielenkiintoinen täydennyskoulutuspäivä alan ammattilaisille ikääntyneiden näkemisestä sekä heidän silmänpohjan ikämuutoksista. Koulutuspäivä järjestettiin Oulussa lauantaina 11. syyskuuta 2021 Radisson Blu –hotellin kokoustiloissa. Tapahtumaan osallistui ympäri Suomen yhteensä 205 henkilöä, yhteistyökumppanit, järjestäjät ja luennoitsijat mukaan luettuna. Yhteistyössä tapahtumaa järjesti 21 optisen alan yritystä ja järjestöä. Yhteistyökumppaneista suurin osa toimi näytteilleasettajana tapahtumapäivän aikana, jolloin osallistujilla oli taukojen aikana mahdollisuus tutustua yritysten palveluihin ja toimintaan.

Koulutuspäivän teemana oli ikääntyvien ihmisten näkeminen ja muutokset silmänpohjassa. Päädyimme tähän teemaan, koska Suomessa ikääntyvien ihmisten määrä on suuri ja jatkuvasti kasvava. Tulevaisuudessa näönhuollon tarve lisääntyy entisestään, sillä ikääntyvien silmäsairaiden määrä kasvaa.

Tapahtuman järjesti neljä Oulun ammattikorkeakoulun neljä optometreriopiskelijaa, NÄE ry ja Suomen Piilolaseura ry. Tapahtumaa oli mahdollista seurata myös etäyhteydellä Stream –palvelun kautta, jonka mahdollisti NÄE ry. Keräsimme osallistujilta palautetta tapahtuman onnistumisesta palautekyselyn avulla. Kyselystä kävi ilmi, että positiivista palautetta tuli paljon, mutta myös parannettavaa löytyi. Opinnäytetyö opetti meille lisää tapahtuman järjestämisestä, budjetoinnista, projektin hallinnasta ja aikatauluttamisesta sekä markkinoinnista.

Asiasanat: optometria, Oulu Optometria Forum, projekti, täydennyskoulutuspäivä, ikääntyneet, silmänpohjamuutokset

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Optometry

Author(s): Halme Jonna, Lehtinen Julia, Uitto Matilda, Uotila Hemmo
Title of thesis: Oulu Optometria Forum 2021 -education day for optometrists
Supervisor(s): Diekhoff Stefan & Kemppainen Leila
Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2021
Number of pages: 59 + 5 appendices

Oulu Optometria Forum 2021 –education day was organized as part of the thesis. Organizing the event is a tradition in the degree programme in optometry. The client was Oulu University of Applied sciences.

Our goal was to organize a current and interesting training day for professionals in the field about changes in elderly patients' vision and fundus. It was held 11th September 2021 at Radisson Blu – hotel in Oulu, Finland. 205 participants from all over Finland took part in the event, including organizers, partners, and lecturers. There were 21 partners, most of whom also acted as exhibitors.

The theme of the training day was vision and fundus changes in elderly patients. We ended up with this theme because the number of elderly people in Finland is large and growing. In the future, aging will increase the number of eye diseases, further increasing the need for eye care.

The event was organized by four optometry students at Oulu University of Applied Sciences, NÄE ry and the Finnish Contact Lens Association. Participation in the event via the network was made possible by a streaming service implemented with the help of NÄE ry.

We collected feedback from participants on the success of the event through a survey. We received a lot of positive and constructive feedback about the event. With the help of our thesis, we learned more about event organization, budgeting, project management, scheduling, and marketing.

Keywords: optometry, Oulu Optometria Forum, project, education day, elderly, fundus, Oulu

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	KOULUTUSPÄIVÄN LUENTOJEN AIHEALUEET	8
2.1	Tapahtuman teema	8
2.2	Ikääntymisen myötä tapahtuvat muutokset silmässä ja näkemisessä	9
2.2.1	Silmässä tapahtuvat anatomiset muutokset	9
2.2.2	Näkemisessä tapahtuvat muutokset	10
2.3	Näkövammaisuus	12
2.3.1	Kuntoutus	13
2.3.2	Apuvälineet	14
2.4	Ikääntyminen ja silmälöydökset	16
2.4.1	OCT-kuvantaminen apuna silmälöydösten seulonnassa	16
2.4.2	Silmänpohjan ikärappeuma	17
2.4.3	Lasiaisen irtauma	19
2.5	Pehmeät monitehopiilolinssit	20
2.5.1	Linssimallit ja designit	20
2.5.2	Toimintaperiaate	21
2.5.3	Käyttö	22
2.5.4	Sovitus	22
3	PROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT	23
3.1	Tavoitteet ja tarkoitus	24
3.2	Kohderyhmä ja hyödynsaajat	25
3.3	Projektiorganisaatio ja johtaminen	26
4	KOULUTUSPÄIVÄN SUUNNITTELU JA JÄRJESTELY	28
4.1	Aikataulu ja toteutus	28
4.2	Tilojen valinta	30
4.3	Yhteistyökumppanit ja sponsorit	32
4.4	Tapahtuman markkinointi ja viestintä	34
4.5	Riskien ja muutosten hallinta	37
4.6	Päivän kulku ja luennoitsijat	39
5	PROJEKTIN ARVIOINTI	44
5.1	Tapahtuman palautekyselyn tulokset	44

5.2	Tavoitteiden toteutumisen ja onnistumisen arviointi	51
6	POHDINTA.....	53
	LÄHTEET.....	55
	LIITTEET	
	LIITE 1.....	60

1 JOHDANTO

Optikoita ja optometristeja koskee lakisääteinen velvollisuus täydennyskouluttautua, joka pitää yllä heidän ammattiosaamistaan kliinisessä työssä toimiessaan (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559 2015). Opinnäytetyön tarkoitus oli järjestää optikoille ja optometristeille täydennyskoulutusmahdollisuus, joka oli viiden täydennyskoulutuspisteen laajuinen kokonaisuus.

Koulutuksen tavoite oli ylläpitää jo opittua tietoa, sekä kehittää tietoa ja taitoa kliinisen optometrian aihealueilla. Projektimuotoisena opinnäytetyönä koulutustapahtuman perinne on alkanut vuonna 2012, josta lähtien koulutustapahtumia on järjestetty melkein joka vuosi. Aiempien vuosien täydennyskoulutustapahtumat ovat keränneet paljon positiivista palautetta osallistujilta. Perinteen toivotaan jatkuvan myös tulevaisuudessa. Optinen ala on Suomessa pieni, minkä vuoksi järjestettävät koulutustapahtumat painottuvat enemmän pääkaupunkiseudulle. Tämän vuoksi Oulu Optometria Forum -tapahtuma oli hyödyllinen alan täydennyskoulutusmahdollisuus Pohjois-Suomessa asuville optikoille ja optometristeille.

Vallitsevan koronaviruspandemian vuoksi projektissa täytyi noudattaa viranomaismääräyksiä koontumisrajoitusten mukaisesti sekä ottaa turvavälit ja hygienia huomioon (Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos 2021). Seurasimme viranomaismäärityksiä Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen tiedotteista, Aluehallinnon antamia tapahtumarajoituksia, Suomen hallituksen linjauksia sekä Oulun kaupungin suosituksia koronavirustilanteesta (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021).

Täydennyskoulutustapahtumassa teemana oli iäkkäämpien ihmisten näkeminen ja silmänpohjajamuutokset. Ikääntyvässä silmässä tapahtuvat muutokset voivat muuttaa tai heikentää näkemistä eri etäisyyksille. Näitä ovat esimerkiksi silmän fysiologisista muutoksista johtuva ikänäkö ja mykiön muutokset. (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 36–37.) Kaikki luentoaiheet keskittyivät käsittelemään iäkkäämpien näkemistä, silmälöydöksiä ja näkemisestä johtuvaa elämänlaatua. Tarkoituksena oli järjestää mielenkiintoisia ja ajankohtaisia luentoja koulutuspäivälle. Koulutustapahtumassa oli myös mahdollisuus verkostoitua ja tutustua optisella alalla toimiviin yrityksiin.

2 KOULUTUSPÄIVÄN LUENTOJEN AIHEALUEET

2.1 Tapahtuman teema

Projektin pääajatuksena meillä oli teema – iäkkäämpien ihmisten näkeminen. Valittu teema antoi pohjan tapahtumasta luotavalle mielikuvalle. Teeman kulki koko tapahtuman läpi ja se oli näkyillä alkukutsusta aina jälkimarkkinointiin saakka. (Vallo & Häyrynen 2012, 195.)

Hyvän optometristin tutkimuskäytännön mukaisesti optikon ja optometristin täytyy näönhuollon ammattihenkilönä noudattaa ammatissa toimiessaan terveydenhuollon lakeja sekä asetuksia ja toimia terveydenhuollon alalle määriteltyjen eettisten periaatteiden mukaisesti. Näöntutkimuksen sekä piilolasisovituksen yhteydessä optikolla ja optometristilla on velvollisuus arvioida jokaisen asiakkaan silmien terveydentilaa oman koulutuksensa sekä kokemuksensa mukaan. (Optometrian Eettinen Neuvosto, 2020.) Suomessa iäkkäämmän väestön määrä on suuri ja kasvava, eikä näönhuollon tarpeeseen pystytä tulevaisuudessa vastaamaan odotetulla tavalla. Jatkossa väestön ikääntyminen lisää esimerkiksi kaihiin, glaukoomaan ja ikärappeumaan liittyvien tutkimusten sekä hoitoa tarvitsevien määrää. Julkisella sektorilla odotusajat näiden sairauksien kiireettömään hoitoon ovat nyt hyvin pitkät. (Karjalainen, 2019.)

Nykyisen lain mukaan potilaat, joilla epäillään silmäsairautta, tulee lähettää silmälääkärille, sillä optikolla ei ole valtuuksia diagnosoida tai hoitaa sairautta (Optometrian Eettinen Neuvosto, 2020). Jotta iäkkäiden näönhuollon tarpeeseen pystytään tulevaisuudessa vastaamaan, optikoiden ja optometristien tulee täydennyskouluttautua. Mitä aiemmin kouluttautuminen aloitetaan sairauksien tutkimisesta, sitä suurempi hyöty siitä saadaan tulevaisuudessa. Kun kliininen tietous ja osaaminen kasvaa, pystytään mahdollisesti tekemään laajempaa yhteistyötä silmälääkärien kanssa.

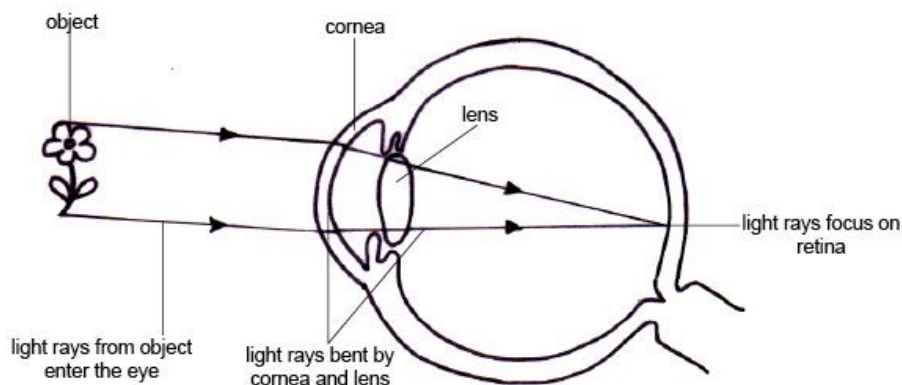

2.2 Ikääntymisen myötä tapahtuvat muutokset silmässä ja näkemisessä

2.2.1 Silmässä tapahtuvat anatomiset muutokset

Vanhenemisen myötä ihmisen kehon toiminnot heikkenevät. Ikääntyminen näkyy myös silmissä ja niiden toimintakyvyssä. (Terveysverkko 2013.) Toimintakyvyn heikkeneminen voidaan ensin huomata alkavana ikänäkönä, joka johtuu mykiön paksuuntumisesta ja kovettumisesta. Tällöin mykiö menettää joustavuutensa eikä pysty mukautumaan enää eri etäisyyksille kuten ennen. (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 37). Mykiön tehtävä silmän anatomiasa on kohdistaa silmään tuleva valo niin, että kuva muodostuu verkkokalvolle (Remington 2012, 93). Kuviossa 1 nähdään kuvan muodostuminen kukasta verkkokalvolle, kun valo tulee silmään ensiksi sarveiskalvolle ja sitten mykiöön, joka taittaa valonsäteet verkkokalvolle.

Tiedetään, että ihmisen mykiö jatkaa kasvamistaan koko eliniän ajan. Sen pinta kaarevoituu ja näin etukammion syvyys pienentyy. (Remington 2012, 102.) Mykiö läpäisee elämän aikana paljon UV-säteilyä ja altistuu sen aiheuttamalle hapettumiselle ja proteiinien muuttumiselle. Tämä aiheuttaa mykiön samentumista sekä kellastumista iän myötä. Jos kuitenkin näöntarkkuus on samentuman takia alentunut, muutosta kutsutaan harmaakaihiksi. (Remington 2012, 202–203.) Valonläpäisy on iäkkäässä mykiössä epätasaista, joka aiheuttaa häikäistymisen tunnetta entistä herkemmin valon hajaantuessa. Hajaantumiseen voivat vaikuttaa silmän rakenteiden rappeumat, lasiaisen irtauma tai mykiön samentuminen, eli harmaakaihin, kasvun eteneminen. (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 36, 39–40).

KUVIO 1. Valon taittuminen verkkokalvolle sarveiskalvon ja mykiön lävitse (Wikimedia Commons 2011).

Toinen ikääntymisen myötä tapahtuvista merkittävistä muutoksista silmän rakenteissa on seniili mioosi, eli pupillin koon pienentyminen, jonka uskotaan johtuvan iiriksen laajentajalihaksen rappeutumisesta suhteessa kurojalihaksen aktiivisuuteen (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 34). Muutokset pupillin koossa ovat tämän vuoksi enää todella pieniä, mikä vaikuttaa hämäränäkemiseen negatiivisesti. Hämrään tilaan sopeutuminen, eli adaptaatio, voi kestää ikääntyneeltä 10 minuuttia kauemmin kuin nuorelta aikuiselta. Tämän arvellaan johtuvan silmän sauvasolujen näköpurppuran, eli rodopsiinin, hitaammasta uusiutumisesta. Mykiön ja pupillin muutoksista johtuen ikänäköisen täytyy käyttää enemmän valoa esimerkiksi lukiessaan, saadakseen samankaltaisen visuaalisen näkökokemuksen, kuin nuorempi henkilö. (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 40.)

2.2.2 Näkemisessä tapahtuvat muutokset

Ikääntyneen näkökykyyn vaikuttavat ensisijaisesti alentunut akkommodaatiokyky, näöntarkkuus, kontrastinäkö, värinäkö, sekä näkökentän laajuus (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 38). Kontrastinäön heikentyminen johtuu linssin kellertävän pigmentin ominaisuudesta absorboida enemmän lyhyitä aallonpituuksia kuin pitkiä. Muutoksista johtuen katsottavan kohteen valkoinen väri voi kellertää, ja ero sinisen sekä vihreän värin välillä voi olla hankala erottaa. Heikentyneen kontrastinäön takia suuria yksityiskohtaisia kohteita, kuten kasvoja, voi olla vaikea hahmottaa. (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 36, 39–40.) Ikääntymisen myötä tapahtuvat hermoston neuraaliset muutokset ovat yhteydessä kontrastinäön heikentymiseen (Swanson 2006, 1573). Myös toiminnallinen näkökenttä pienenee neuraalisten muutoksien takia. Puolestaan näkökenttäpuutokset eli skotoomat, jotka voivat ilmaantua äkillisesti, on syytä ottaa vakavasti. Näkökenttäpuutoksien taustalla voi olla verkkokalvon sairauksia, kuten silmänpohjan ikärappeuma. (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 39.)

Näöntarkkuuteen voivat vaikuttaa silmän etu- ja takaosan rakenteiden muutokset. Ikänäön tuomien muutoksien lisäksi sarveiskalvon horisontaalisen meridiaanin jyrkentyminen voi johtaa taittovirhemuutoksiin. Jyrkentyminen voi aiheuttaa säännönvastaisen astigmatismien, eli hajataiton, kehittymisen. (Haegerstrom-Portnoy & Morgan 2007, 39.) Näkökyvyn toiminnan heikkeneminen on yleistä iäkkäämpien ihmisten keskuudessa. Lievä tai kohtalainen näön heikentyminen aiheuttaa ongelmia lukiessa, televisiota katsellessa ja jopa pahimmillaan itsenäisen elämisen hankaluutena.

Silmäsairaudet kuten silmänpohjan ikärappeuma, kaihi ja silmänpainetauti, eli glaukooma, ovat yleisiä löydöksiä iäkkäämmillä ihmisillä. (Bergmann & Rosenhall 2001, 201.)

Normaali ikääntymisen merkki on ikänäköisyys, eli presbyopia. Ikänäköä hoidetaan yleensä lähilisällisillä silmälaseilla, joiden voimakkuus korvaa puuttuvan taittovoiman. Muutos nähdään lähikatsoelun vaikeutena, sillä akkommodaatiokyky on heikentynyt. Ikänäköisyyttä korjataan silmälaseilla tai piilolinssillä. (Essilor 2021.) Ikänäköisyys oireilee hankaluutena nähdä pientä tekstiä läheltä. Optikolle tai optometristille hakeudutaan, kun omien käsien pituus ei enää riitä viemään tekstiä kauemmaksi, jotta teksti nähtäisiin. Likinäköiset, eli myoopit, pärjäävät usein kauemmin ilman lukuksia. Oireina likinäköisillä on silmälasien pois ottaminen tai silmälasien kauemmas vieminen kasvoilla. (Seppänen 2018.)

2.3 Näkövammaisuus

Näkövammaiset luokitellaan heikkonäköisiin sekä sokeisiin henkilöihin näöntarkkuuden sekä näkökentän laajuuden perusteella. Kun näöntarkkuus on alentunut merkittävästi ihmisen ikään nähden, eikä sitä voida parantaa parhaalla silmä- tai piilolasikorjauksella, puhutaan heikkonäköisyydestä. Jos henkilö ei kykene liikkumaan tuntemattomassa ympäristössä näköaistinsa turvin, puhutaan sokeudesta. (Näkövammaisten liitto 2021.) WHO:n luokituksen mukaan heikkonäköiset jaetaan vielä kahteen eri luokkaan sekä sokeat kolmeen eri luokkaan (Taulukko 1). Suomessa näkövammaisia on arviolta 55 000, joista suurin osa on ikääntyviä sekä vanhuksia. Suomessa asuvista näkövammaisista 74 % ovat heikkonäköisiä ja 22 % ovat sokeita. (Näkövammarekisteri 2021.)

Heikkonäköiseksi määritellään WHO:n luokituksen mukaisesti henkilö, jonka näöntarkkuus paremmassa silmässä jää parhaalla mahdollisella optisella korjauksella heikommaksi kuin 0.3. Mikäli toisessa silmässä saavutetaan normaali näöntarkkuus parhaalla mahdollisella optisella korjauksella, ei henkilöä määritellä näkövammaiseksi. Sokeuden määrittäminen perustuu näöntarkkuuteen ja näkökentän laajuuteen. Jos näöntarkkuus jää parempaan silmään parhaalla mahdollisella optisella korjauksella alle 0.05, tai henkilön näkökenttä on kaventunut alle 20 asteeseen, puhutaan sokeudesta. (Näkövammaisten liitto 2021.) Alentunut näöntarkkuus voi johtua myös binokulariteetin, eli yhteisnäön, heikkoudesta, häikäisyherkkyydestä, epänormaalista silmien liikkeistä ja heikentyneestä väri- tai kontrastinäöstä (DeCarlo, Woo & Woo 2006, 1591).

TAULUKKO 1. Näkövammaisuuden vaikeusasteluokitus WHO:n suositusten mukaan (Näkövammarekisteri 2021).

WHO-LUOKKA	Paremmen silmän visus parhaalla lasikorjauksella	Näkökentän halkaisija
1 Heikkonäköinen	alle 0.3 → ≥ 0.1	
2 Vaikeasti heikkonäköinen	alle 0.1 → ≥ 0.05	
3 Syvästi heikkonäköinen	alle 0.05 → ≥ 0.02	
4 Lähes sokea	alle 0.02 → ≥ 1/∞	∅ ≤ 20°
5 Täysin sokea	0 = ei valon tajua	∅ ≤ 10°
Määrittämättä		

WHO:n luokat 1-2 tarkoittavat heikkonäköisyyttä ja 3-5 sokeutta.

2.3.1 Kuntoutus

Toimintakyky ikääntyneiden keskuudessa on vaihtelevaa. Osa kokee turvattomuutta ja kärsimystä menetetyistä toimintakyvystään. Ikääntyneistä yhä useampi asuu yksin, jossa riski yksinäisyydelle ja elämänlaadun heikkenemiselle kasvaa. (Räsänen 2011, 26.) Eliniän pidentyminen on keskeinen tekijä elämänlaadusta puhuttaessa, sillä ikääntymiselle on kehittynyt uudenlaisia merkityksiä ja arvoja yhteiskunnassa. (Räsänen 2011, 18).

Kuntoutus on osa terveydenhuollon lakisääteisiä palveluja. Kun näkövammaisen ei koe selviytävänsä henkilökohtaisissa tai työntekoon liittyvissä toiminnoissa, kuntoutus täytyy aloittaa, vaikka näkövammaisuuden määrittelevät viralliset kriteerit eivät vielä täytyisivätkään. Kuntoutuksen tavoite näkövammaiselle on pystyä säilyttämään toimintakyky mahdollisimman hyvänä. (Rudanko 2011, 489.)

Kuntoutus eritellään lääkinnälliseen ja ammatilliseen kuntoutukseen. Lääkinnällisen peruskuntoutuksen toiminnasta vastaa terveydenhuolto. Näkövammaiselle luodaan kuntoutustiimi, joka koostuu kuntoutukseen perehtyneistä terveydenhuollon ammattilaisista, jotka laativat kuntoutussuunnitelman yhdessä kuntoutujan kanssa. Lääkinnällisen kuntoutuksen tavoite on ylläpitää toimintakykyä fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen elämän osa-alueilla. Kuntoutuksen suuntauksia on monia, joita kuntoutuja voi saada tarpeensa mukaan: liikumistaidon ja päivittäistoimintojen ohjaus, sopeutumisvalmennus, psyykkinen tuki, kodin muutostyöt, apuvälinepalvelut, kuntoutusohjaus ja näönkuntoutus, sosiaaliturvan tarkistus, atk-ohjaus sekä erityistaitojen ja pistekirjoituksen opetus. Kotikäyntejä kuntoutujan luona ei pidä unohtaa, sillä toimintavaikeudet voivat tulla ilmi kotikäyntien aikana. (Rudanko 2011, 489–490.)

Ammatillisen kuntoutuksen toiminnasta vastaavat Kansaneläkelaitoksen lisäksi Työvoimahallinto ja työeläkelaitokset. Kuntoutuksen piiriin kuuluvat henkilöt, joita vammansa tai sairautensa takia uhkaa työkyvyttömyys seuraavan viiden vuoden sisällä. Ammatilliseen kuntoutukseen oikeutettu näkövammaisen voi saada työkykyä ylläpitäviä valmennuksia, ammatillista täydennys- ja uudelleen koulutusta, sekä mahdollisesti osallistua kuntoutustutkimusjaksolle tai koulutus- ja työkokeiluun (Rudanko 2011, 490.)

Tärkeintä näkövammaisen kuntoutuksessa on varsinainen näönkuntoutus, jonka tarkoitus on harjaannuttaa vielä jäljellä olevaa näkökykyä arjessa toimimista varten. Kun se aloitetaan mahdollisimman varhain, näkövammaisen oppii uusia näönkäytön tapoja ja voi näin ollen kehittää korvaavia toimintoja aiempien tilalle. Näin näkövammaisen oppii hyväksymään helpommin tilanteensa ja tuntemaan näkönsä tuomat rajoitukset, jonka vuoksi jäljellä olevan näkökyvyn hyödyntäminen on tärkeää. Työryhmä näönkuntoutuksessa koostuu silmälääkäristä, optikosta, näönkäytönohjaajasta, sosiaalityöntekijästä ja psykologista. Näönkuntoutuksen tarvekartoitus alkaa perusteellisesta näöntutkimuksesta, jossa tutkitaan kauko- ja lähinäkö, näkökenttä, kontrastiherkkyys, värinäkö, liikkeen havaitseminen, akkommodaatio, yhteisnäkö, syvyysnäkö, silmälihasten toiminta, hämäräadaptatio, häikäisyherkkyys ja valontarve. Lisäksi näkövammaisen kuntoutus kattaa näönkäytön ohjauksen, optisten ja muiden apuvälineiden sovituksen, jonka yhteydessä niiden käyttö opetetaan näkövammaiselle. Tarpeen vaatiessa näkövammaisen on osana erityistä näönharjoitusohjelmaa. Yleensä tämä vaatii useamman käyntikerran näkökeskuksessa, jota tukevat myös kotona tehdyt harjoitteet. (Rudanko 2011, 490–491.)

Optometristin rooli asiakkaan ohjauksessa on merkittävä. Optometristilla on vastuu tutkiessaan huomata puutteet näkemisessä ja mahdollisesti löytää merkkejä silmäsairauksista jo varhaisessa vaiheessa, ennen kuin varsinaisia oireita on ilmaantunut. Optometristin tehtävä on ohjata potilas tarvittaessa lääkärin vastaanotolle, varsinkin jos selviä oireita on jo ilmaantunut. Jos näköön liittyvää puutosta ei voida enää estää, optometristin on tärkeää olla tietoinen siitä, mistä potilas saa apua ja minne hänet ohjataan. Tärkeimmät kontaktit ovat silmälääkäri sekä organisaatiot, jotka tarjoavat näönkuntoutuspalveluita sekä tietoa näkövammoista. (Dickinson 1998, 15.)

2.3.2 Apuvälineet

Näkövammaisen arjessa toimimisen helpottamiseksi terveyskeskukset, erikoissairaanhoidon yksiköt sekä Kansaneläkelaitos myöntävät näkövammaisille apuvälineitä. Tarve arvioidaan yksilöllisesti, jolloin apuvälineiden myöntämiseen vaikuttavat potilaan jäljellä oleva näkökyky, silmälaseilla parhaaksi saatu näöntarkkuus sekä muiden sairauksien vaikutus potilaan näöntarkkuuteen. (Lönneros & Hartikainen, 2008. 162–163.)

Apuvälineitä luovutetaan näkövammaiselle, kun WHO:n näkövammaisuuden määritelmä täyttyy tai silloin, kun henkilön näkö on jostakin muusta syystä heikentynyt ja täyttää haittaluokkavaatimukset. (Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020. 186.) Apuvälineiden saatavuus on kattava, sillä niiden avulla voidaan selvästi parantaa näkövammaisen oma-toimisuutta ja parantaa toimintakykyä. Kansaneläkelaitoksella on korvausvelvollisuus kalliisiin ja apuvälineisiin, jotka soveltuvat vaatimaan ammatilliseen opiskeluun ja työhön. (Rudanko 2011. 491. 501.)

Apuvälineet luokitellaan eri luokkiin, joita ovat esimerkiksi näkemisen apuvälineet ja suuntautumisen apuvälineet. Näkemisen apuvälineet koostuvat silmälasilinsseistä, piilolinsseistä, suurentavista linsseistä, kiikareista ja kaukoputkista sekä valon absorptiolaseista. Ikääntyvälle näkövammaiselle voidaan myöntää käyttöön silmälasilinsit, kun lähiläsän suuruus on +4.00 dioptriaa tai enemmän. Valon absorptiolaseja, eli valoa suodattavia linssejä voidaan antaa näkövammaisen käyttöön, mikäli hänellä on silmäsairaudesta johtuvaa häikäisyherkkyyttä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020, 186.) Suuntautumiseen käytettävät apuvälineet myönnetään näkövammaisen kuntoutusohjaajan arvioinnin mukaan. Suuntautumisen apuna näkövammaisen voi käyttää valkoista keppiä tai hänelle voidaan antaa käyttöön opaskoira. Käyttäjän täytyy kuitenkin olla fyysisesti hyvässä kunnossa ja kyetä huolehtimaan opaskoirastaan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020, 160.)

Lisäksi apuvälineitä voidaan myöntää lukemisen avuksi, kuten lukupöytiä, lukulaitteita ja valaisimia, tai suurentavia apuvälineitä, joita voi yhdistää esimerkiksi tietokoneeseen tai televisioon (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020, 188–211). Mikäli potilaalta puuttuu synnynnäisesti silmä tai se on poistettu, voidaan potilaan käyttöön myöntää myös silmäproteeseja (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020, 105).

2.4 Ikääntyminen ja silmälöydökset

2.4.1 OCT-kuvantaminen apuna silmälöydösten seulonnassa

Optinen koherenssitomografia (optical coherence tomography), eli OCT, on kuvantamismenetelmä, jolla voidaan ottaa korkeakontrastisia poikkileikkauskuvia silmän rakenteista. Yleensä OCT-kuvantamista käytetään silmän takaosan kuvantamiseen, mutta sillä saadaan myös kuvattua silmän etuosaa. (Bowling 2016, 597.) OCT käyttää kuvantamisessa lähi-infrapunavaloa, joka jaetaan interferometrillä kahteen valokimppuun. Toinen valokimppu menee referenssipeilille ja toinen kudokseen, joista ne kulkeutuvat takaisin interferometrille ja sieltä ilmaisimelle. Ilmaisim analysoi ja mittaa valokimppujen viiveen, josta selviää, kuinka syvältä kudoksesta valo on heijastunut ilmaisimelle. OCT käyttää referenssipeiliä vertailuun, koska sen peilin etäisyys tiedetään. OCT-laitteen lähi-infrapunavalo pystyy läpäisemään kudosta useiden satojen mikronien verran. (Aumann, Donner, Fischer & Müller 2019.)

Useat OCT-laitteet käyttävät Spectral/Fourier domain -teknologiaa (SD-OCT), mutta uusimmat mallit ovat swept-source laitteita (SS-OCT). SS-OCT tarjoaa vielä paremman kuvanlaadun verrattuna SD-OCT-laitteeseen. Samalla sen kuvantamisnopeus on suurempi ja sillä saa kerroskuvan syvemmillä. (Bowling 2016, 597–598.) Markkinoilla on useita OCT-laitteita eri valmistajilta. Kuviossa viisi on esimerkki OCT-laitteesta (kuvio 5).

Koska OCT on noninvasiivinen, se on nopea tapa tutkia silmän rakenteita ilman kudoksesta otettavaa näytettä (Aumann, Donner, Fischer & Müller 2019). OCT tarjoaa paljon määrällistä ja laadullista tietoa silmänpohjan terveydentilasta, jota ei välttämättä muuten huomattaisi (Juustila 2021). Koska aksiaalinen resoluutio määritetään valonlähteen avulla, OCT-kuvantamisessa rajoittavana tekijänä ei niinkään ole pupilliaukon koko, toisin kuin optista tarkennusta käytettäessä (Aumann, Donner, Fischer & Müller 2019). Joskus on kumminkin tarpeen käyttää pupilliaukkoa laajentavia silmätippoja (Juustila 2021).

KUVIO 5. Esimerkki OCT-laitteesta. Kuvassa Topconin valmistama 3D OCT-1 Maestro2. Kuva: Jasmin Sakko

2.4.2 Silmänpohjan ikärappeuma

Silmänpohjan ikärappeuma, eli seniili makuladegeneraatio, on yleisin näkövammaisuuden aiheuttaja. Suomessa on arviolta yli 100 000 ikärappeumaa sairastavaa potilasta. (Seppänen 2018, 192.) Silmänpohjan ikärappeuma on verkkokalvon tarkan näön alueen, eli makulan sairaus, joka näkyy sairastuneilla kliinisissä tutkimuksissa 50 ikävuoden jälkeen (Kanski 2003, 405). Kuiva rappeuma on yli 80%:lla ikärappeumapotilaista (Seppänen 2018). Ikärappeuman esiintyvyys on lisääntynyt väestön vanhenemisen takia. Silmälääkäreille ja oftalmologian tutkijoille silmänpohjan ikärappeuma on yksi vaikeimmista ongelmista. (Kaarniranta, Sihvola, Salminen, Lammi, Teräsvirta & Kontkanen 2003.)

Verkkokalvon makulan näönmenetykseen johtuu epänormaaliin solunulkoisten kerrostumien muodostumisesta verkkokalvon pigmenttiepiteelin ja Bruchin membraanin välisten kerrosten väliin. Tämä johtaa drusenien, eli kertymien, ilmestymiseen silmänpohjaan. Drusenit näkyvät silmänpohjassa

keltaisina jätöksinä verkkokalvon pigmenttiepiteelikerroksessa. Niiden koko, muoto, määrä, korkeus ja laajuus saattavat vaihdella pigmenttiepiteessä. Druseneita on pehmeitä ja kovia. Pehmeät drusenit ovat suurempia ja niillä on epäselvät reunat. Kovat drusenit ovat pieniä, pyöreitä, erottuvia ja ovat yleensä vaarattomia. Monilla drusen potilailla näkökyky pysyy hyvänä, mutta taudin edetessä näkökyky saattaa heikentyä. (Kanski 2003, 405–407.)

Silmänpohjan ikärappeuma on yleisintä valkoihoisilla. Muita riskitekijöitä on perinnöllisyys, tupakointi, kohonnut verenpaine, lihavuus, valtimonkovettumatauti, runsasrasvainen ja vähäantioksidanttinen ruokavalio. Tyypillisiä oireita silmänpohjan rappeumasta ovat kauko- ja lähinäön häiriöt, keskeisen näkökentän tumma varjostuma ja suorien viivojen vääristyminen, eli metamorfopsia. (Seppänen 2018, 192.) Silmänpohjan ikärappeuma on tunnettu sen monimuotoisuudestaan. Jo vuosia aiemmin voidaan havaita tarkan näön alueella merkkejä alkavasta rappeumasta. Varhaisia merkkejä ovat pehmeät, epätarkkarajaiset drusenit ja pigmenttinen epätasaisuus. (Jaakkola 2002.) Silmänpohjan ikärappeuma jaetaan kuivaan ja kosteaan muotoon. Molemmat muodot oireilevat samankaltaisesti, mutta hoidossa ja sairauden kulussa on eroja. Kuiva, eli atrofisen muoto, on yleisempi ja se etenee hitaammin eikä siihen ole hoitokeinoja. Kuivassa muodossa esiintyy druseneita, mutta uudisverisuonitusta ei esiinny. Kosteassa, eli eksudatiivisessa muodossa, verisuonia kasvaa verkkokalvon alle suonikalvostosta, mikäli tauti on nopeasti etenevä. Uudet hauraat verisuonet voivat aiheuttaa verenpurkauksia, joka aiheuttaa verkkokalvon hermosolukerroksen tuhoutumisen. Kosteassa muodossa myös drusenit suurentuvat ja yhdistyvät sekä ääriiviivat muuttuvat epätarkkarajaisiksi. (Kaarniranta, Sihvola, Salminen, Lammi, Teräsvirta & Kontkanen 2003.)

Kostean ikärappeuman hoitoon on kehitetty hoitomuotoja, kuten lasiaisinjektiot ja fotodynaaminen hoito. Lasiaisinjektiot ovat yleistyneet sekä vakiintunut hoitomuoto kostean rappeuman hoidossa. Silmän sisään ruiskutetaan neulan avulla lääkeainetta, joka vaikuttaa verisuonien kasvuun estävästi. Injektiohoito voi hidastaa tai jopa pysäyttää uudisverisuonien kasvun, mutta osalla rappeuma voi edetä hoidoista huolimatta. (Turpeinen 2021.) Fotodynaamisessa hoidossa valolle herkät verkkokalvon uudisverisuonet häikäistään valolla, jonka jälkeen verteporfiini aktivoidaan valottamalla sairasta aluetta laserilla. Verteporfiini annetaan infuusiona laskimoon, josta se virtaa silmän verkkokalvon uudisverisuoniin. Uudisverisuonet tukkeutuvat valon aiheutuksesta, jolloin verkkokalvon turvotus ja verenpurkaukset vähitellen häviävät. Jo menetettyä näköä fotodynaaminen hoito ei paranna. (Jaakkola 2002.)

2.4.3 Lasiaisen irtauma

Kirkas ja läpinäkyvä hyytelömäinen lasiainen täyttää mykiön ja verkkokalvon välisen tilan. Lasiaisesta 99% koostuu vedestä, jonka verkkomaiset kollageenisäikeet ja hyaluronihappo muodostavat geelimäiseksi. Ihmisen ikääntyessä lasiainen painuu kasaan ja siihen muodostuu nesteonteloita. Lasiaisen irtauma johtuu lasiaisgeelin vesittymisestä ja tiivistymisestä kasaan. Lopuksi lasiaisneste irttaa verkkokalvon pinnasta. Lasiaisen irtauma tapahtuu yleensä 45–65 ikävuoden jälkeen ja on osa normaalia ikääntymistä. (Talvensaari & Uusitalo 2015.)

Lasiaisen irtaumassa saattaa esiintyä oireita, mutta se voi myös olla oireeton. Yleinen oire on valonvälähdykset, jotka havaitaan tavallisesti paremmin hämärässä. Valonvälähdykset kuvaillaan usein salamointina. Salamoinnin syntymekanismi on vielä epävarma, mutta se yhdistetään lasiaisen vetomaiseen irtoamiseen kiinnittymiskohdistaan verkkokalvosta. Vaaleaa taustaa vasten voidaan havainnoida liikkuvia, kelluvia ja vaeltelevia täpliä. Näitä kutsutaan floatereiksi ja ne ovat yleisiä havaintoja myös ilman lasiaisirtaamaa. Erityisesti myoopit voivat havaita floatereita. Lasiainen irrottuaan näköhermon päästä aiheuttaa Weissin renkaan. Se näkyy potilaalle ympyränä näkökentässä. Näön hämärtyminen on myös yksi merkki lasiaisen irtaumasta. (Bowling 2016, 694–697.) Lasiainen voi olla tiukasti kiinnittynyt verkkokalvon verisuoniin, jolloin irtoaminen voi aiheuttaa verenvuodon silmän sisään. Potilaalle tämä näkyy nokisademaisena oireena. Mikäli vuoto on runsas, se heikentää näöntarkkuutta. Lasiainen voi irrotessaan myös repäistä verkkokalvoa, mikäli se on tiukasti kiinni. Tällöin syntyy verkkokalvon repeämä ja sen kautta lasiaisnestettä pääsee verkkokalvon alle, joka voi johtaa näköä uhkaavaan verkkokalvon irtaumaan. Verkkokalvon irtauman potilas havaitsee näkökenttään ilmestyvänä varjona, joka on läpäisemätön. (Talvensaari & Uusitalo 2015.)

Lasiaisen irtauma on yleensä vaaraton, mutta kiusallinen. Hoitoa lasiaisen irtauma tarvitsee vain, jos lasiaisen veto on aiheuttanut verkkokalvolle repeämän. Mikäli lasiaisen irtoaminen aiheuttaa verenvuodon lasiaistilaan ja näöntarkkuus heikkenee merkittävästi, on silmälääkärin tutkimus aiheellinen muutaman päivän sisällä. Itsehoitona lasiaisen irtauman diagnosoimisen jälkeen on voimakkaan fyysisen rasituksen välttäminen muutaman kuukauden ajaksi. Tällä pyritään välttämään lasiaisen liikehdintää ja sitä kautta haitallisia vaikutuksia verkkokalvolle. (Seppänen 2018.)

2.5 Pehmeät monitehopiilolinssit

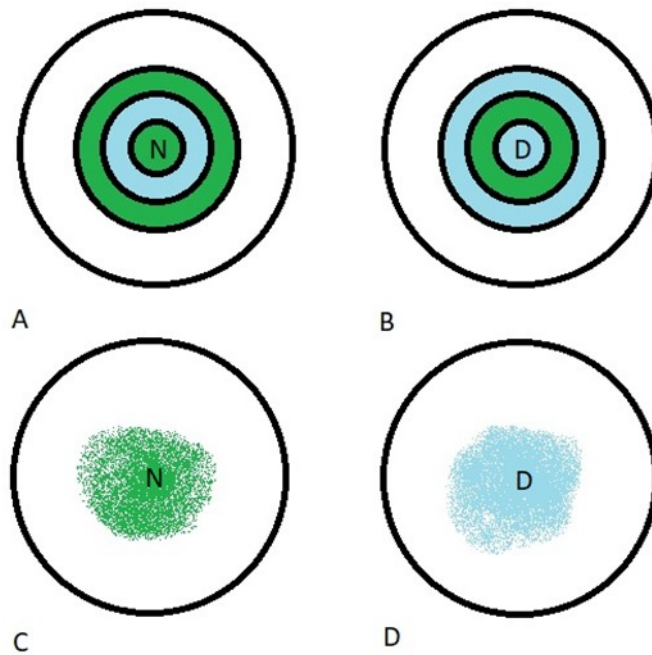
Monitehopiilolinssit toimivat useille eri etäisyyksille niiden useiden linssivoimakkuuksien ansiosta. Tavallisesti monitehopiilolinssissä on yksi voimakkuus kauas, keskietäisyyksille ja lähelle. Monitehopiilolinssillä korjataan presbyopiaa. (Cooper Vision 2021.)

Pehmeät monitehopiilolinssit ovat rakenteeltaan simultaanisia, joita on kahta erilaista linssityyppiä. Linssityypit ovat asfäärinen (aspheric) piilolinssi ja konsentrisen (zonal aspheric/spherical) piilolinssi. Muita piilolinssiratkaisuvaihtoehtoja presbyoopeille ovat kovat piilolinssit, monovision ja yksitehopiilolinssit yhdistettynä silmälasien käyttöön, esimerkiksi lukemisen yhteydessä. (Meyler & Ruston 2018, 214.)

2.5.1 Linssimallit ja designit

Asfäärisen linssin voimakkuus vaihtuu portaattomasti, samalla tavalla kuin silmälasien monitehopiilolinssissä (kuvio 6). Pehmeän asfäärisen piilolinssin keskiosassa on yleensä lähivoimakkuus (centre-near), joka muuttuu kaukovoimakkuudeksi mentäessä kohti linssin reunaa. Kyseisessä linssimallissa voimakkuus löytyy etupinnalta. Vastaavasti centre-distance-rakenteisen linssin voimakkuus löytyy takapinnalta. (Meyler & Ruston 2018. 219–220.)

Konsentrisessä piilolinssissä voimakkuus vaihtelee rengasmaisesti alueittain. Ne jaotellaan centre-distance- ja centre-near-rakenteisiin (kuvio 6). Centre-distance-rakenteisessa linssissä linssin keskiosassa on kaukovoimakkuus. (Meyler & Ruston 2018. 220–221.)

KUVIO 6. Simultaanisten monitehopiilolinssien rakenteet. A ja B ovat konsentrisia piilolinssijä. C ja D ovat asfäärisiä linssijä. N=centre-near ja D=centre-distance.

2.5.2 Toimintaperiaate

Simultaanisissa pehmeissä piilolinssieissä kauko- väli- ja lähialueen näköalueet ovat sijoitettu pupillin kohdalle. Linssin keskiosalle on sijoitettuna joko kauko- tai lähivoimakkuus (centre-distance/centre-near). Näin yksi alue muodostaa toisen silmän verkkokalvolle tarkan kuvan ja vastavasti toinen silmä näkee sen sumeasti. Yleensä näköjärjestelmä pystyy valitsemaan selkeimmän kuvan ja jättämään huomioimatta sumeamman. Binokulaarinen järjestelmä vielä yleensä parantaa näöntarkkuutta ja kontrastia verrattuna monokulaariseen näkemiseen. (Meyler & Ruston 2018, 218–219.)

2.5.3 Käyttö

Koska monitehopiilolinssi on pupillin edessä, niitä käytettäessä on syytä kiinnittää huomiota valaistukseen. Lukiessa kannattaa lisätä valoa, joka lisää mioosia ja helpottaa lukuvoimakkuuden löytymistä. Vastaavasti autolla ajaessa kirkkaalla säällä kannattaa käyttää aurinkolaseja, koska ne estävät liian valon pääsyn silmään ja vähentävät pupillien pienentymistä. Näin ollen kaukoalue näkyy paremmin. (Østerby 2021.) Monitehopiilolinssi voi myös aiheuttaa häikäisyä pimeäajossa häikäisyä ja haloja (Meyler & Ruston 2018, 218).

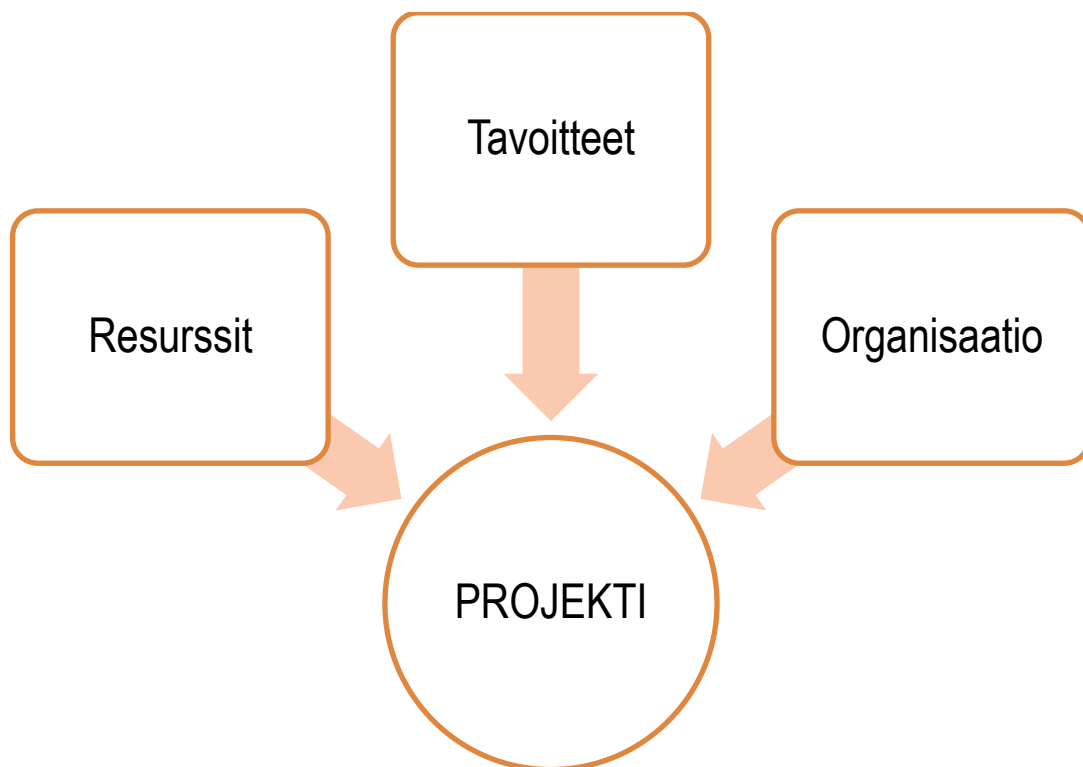
2.5.4 Sovitus

Pehmeiden monitehopiilolasien sovituksessa on tärkeää käyttää ajan tasalla olevaa refraktiota, jotta näöntarkkuus piilolinseillä saadaan mahdollisimman tarkaksi. Kaukovoimakkuudessa tähdetään suurimpaan plusvoimakkuuteen tai pienimpään miinusvoimakkuuteen. (Østerby, 2021.) Refraktio on tärkeää tasapainottaa hyvin binokulaarisesti ja määrittää linseille sfäärinen ekvivalentti. Pehmeiden simultaanisten monitehopiilolinssien sovituksessa käytetään yleisesti samoja ohjeita ja kriteerejä kuin pehmeiden yksitehopiilolinssien sovituksessa. (Meyler & Ruston 2018, 222.) Sensorinen johtava silmä kannattaa tarkastaa esimerkiksi +1.00 dpt linssillä laittamalla se vuoron perään vasemman ja oikean silmän eteen. Se silmä, jonka edessä linssi haittaa enemmän, on johtava silmä. Johtavaan silmään painotetaan kaukovoimakkuutta ja ei-johtavaan silmään lähivoimakkuutta (Østerby, 2021). Konsentrisissa linseissä centre-distance-linssi laitetaan johtavaan silmään ja centre-near-linssi ei johtavaan silmään (Meyler & Ruston 2018, 221). Monitehopiilolinssien sovituksessa on tärkeää noudattaa linssin sovitusohjeita, koska ne vaihtelevat linssin mallin mukaan (Meyler & Ruston 2018, 223). Piilolasien voimakkuutta tarkistettaessa on suositeltavaa käyttää flip-pereitä tai koekehysksiä, koska foropteri voi estää valon pääsyä silmään ja näin suurentaa pupilleja, joka vaikuttaa piilolinssien optiikkaan (Meyler & Ruston 2018, 223).

Simultaanisten monitehopiilolinssien hienosäädön voi tehdä ± 0.25 dpt linssillä. Jos potilaalla on ongelmia kaukonäössä, voidaan koittaa lisätä -0.25 dpt voimakkuutta johtavaan silmään. Jos vastaavasti ilmenee ongelmaa lähinäössä, lisätään $+0.25$ dpt ei-johtavaan silmään. Kannattaa kuitenkin seurata valmistajan sovitusohjeita. (Meyler & Ruston 2018, 223.)

3 PROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT

Projektilla on selkeästi määritellyt tavoitteet ja aikataulu. Resurssit ovat etukäteen määritelty sekä projektille on perustettu oma organisaatio. (Silfverberg 2007, 21.) Kuviossa kuusi nähdään projektin kolme tärkeintä tekijää (kuvio 7). Kun projekti on saavuttanut tavoitteensa, se päättyy, koska sen päätepiste on etukäteen päätetty. Projektin tekemiseen liittyy aina riskejä ja seurannaisperiaate, ettei varmaksi voida tietää, mitä seuraavassa projektin vaiheessa tapahtuu. Sen vaiheissa voidaan tosin tiedostaa, miten saatua kokemusta voidaan hyödyntää seuraavassa projektissa. Projektin toimintaan voi vaikuttaa matkan aikana koetut muutokset, joka tekee projektista ainutkertaisen. (Ruuska 2007, 19–20.) Projektin toimeksiantaja oli Oulun ammattikorkeakoulu, sillä projekti tehtiin osana opinnäytetyötä, sekä Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry.

KUVIO 7. Projekti koostuu tekijöistä, jotka on ennalta määritelty.

3.1 Tavoitteet ja tarkoitus

Asetetuilla tavoitteilla halutaan kuvata, millaisiin muutoksiin projektilla halutaan pyrkiä nykytilanteeseen verrattuna (Silfverberg 2007, 80). Täydennyskoulutuksen tarkoitus oli tarjota kouluttautumismahdollisuus optikoille sekä optometristeille. Kouluttautumisella pyritään takaamaan alan työntekijöiden ajantasainen tietotaito ammatissaan. Täydennyskouluttautuminen kehittää jo olemassa olevaa osaamista, lisää tietoutta uusista aihealueista sekä tuo varmuutta harjoittaa kliinistä osaamista kentällä. Kehittyvä ja muuttuva optinen ala tarvitsee tapahtumia, joissa on mahdollisuus jakaa tietoa, oppia ja verkostoitua. Tapahtuma, missä luennoitsijat olivat paikalla ja osallistujilla oli mahdollisuus kysyä täydentäviä kysymyksiä, toi varmuutta uuden tiedon viemisestä käytäntöön.

Projektilla oli vaikuttavuustavoitteita lyhyellä sekä pitkällä aikavälillä. Tapahtuman tavoitteena oli vaivaton lisäkouluttautuminen Pohjois-Suomessa asuville alan ammattilaisille, sillä koulutustapahtumia järjestetään useammin pääkaupunkiseudulla. Tapahtumasta hyötyivät alan ammattilaiset sekä tulevaisuudessa palveluiden käyttäjät, eli iäkkäämpi väestö. Lyhyen aikavälin tavoite oli tapahtumapäivän järjestäminen. Sen toteutuksessa otettiin huomioon maailmalla vallitseva koronaviruspandemia, jonka takia tapahtumaa pystyi seuraamaan myös Stream-etyhteyden välityksellä. Tällä varmistimme tapahtuman toteutuksen, vaikka yleisörajoitukset tapahtumassa olisivat tulleet voimaan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021.) Pitkän aikavälin tavoite oli luennoista saatavan tiedon vieminen käytäntöön optisen alan toimipisteille ja toimijoille. Haluamme, että muuttuvan alamme tietotaito kasvaa, jotta palveluja pystytään tarjoamaan tulevaisuudessa laajemmin. Toivomme, että tapahtuma saa jatkoa myös ensi vuonna.

Laatutavoitteena oli luoda projektista kiinnostava, sisällöltään laadukas sekä loogisesti etenevä koulutuspäivä. Stream-palvelun avulla tuotetulla etäkatselumahdollisuudella haluttiin tuoda esille vaihtoehtoisia osallistumistapaa digitaalisuutta hyödyntäen poikkeusolojen keskellä. Toiveena oli silti kerätä alan ammattilaiset yhteen paikan päällä järjestettävän tapahtuman myötä ja luoda näin sosiaalista kanssakäymistä eri optisen alan toimijoiden välillä. Näiden tavoitteiden onnistumista kartoitettiin tapahtuman jälkeen palautekyselyllä.

Henkilökohtainen tavoite projektiryhmällä oli syventyä tapahtuman järjestämisen eri vaiheisiin ja selvittää, mitä se vaatii onnistuakseen. Samalla projektityötaidot kehittyivät ja kontaktit optisen alan palveluiden tuottajiin vahvistuivat. Projektiryhmällä oli myös halu oppia luennoista lisää hyödynnettävää tietoa käytännön työtehtäviin. Oulu Optometria Forumin on tarkoitus jatkaa vuosittain, jotta Pohjois-Suomen alan ammattilaiset pääsevät kouluttautumaan sekä verkostoitumaan myös jatkossa.

3.2 Kohderyhmä ja hyödynsaajat

Jotta projektissa onnistutaan, pelkkä toteuttamisen tehokkuus ei riitä, vaan hyödynsaajien täytyy ottaa käyttöönsä projektissa luodut uudet menettelytavat (Silfverberg 2007, 25). Projektin tuotos eli täydennyskoulutustapahtuma oli tarkoitettu valmistuneille optikoille ja optometristeille, optisen alan yrityksille sekä optometristiopiskelijoille. Optikot ja optometristit saivat koulutustapahtumasta viisi täydennyskoulutuspistettä. On ammatin harjoittamisen eettinen edellytys, että optikoiden ja optometristien täytyy suorittaa vähintään 30 täydennyskoulutuspistettä viiden vuoden tarkastelujakson aikana (Optometrian Eettinen Neuvosto, 2020). Optometrian Eettinen Neuvosto (OEN) ohjaa ja seuraa oman pistejärjestelmän kautta ammattilaisten lisäkouluttautumista. Yhden koulutuspisteen saaminen vaatii 60 minuutin koulutuksen. (NÄE ry 2017.)

Täydennyskoulutustapahtuma on suosittu järjestettävä projektiluontoinen opinnäytetyö optometristiopiskelijoiden keskuudessa, joten toiminnallisesta opinnäytetyöstä kiinnostuneille opiskelijoille tapahtuma oli hyödyllinen. Opiskelijoilla oli mahdollisuus osallistua tapahtumaan ja vahvistaa kiinnostusta oman tapahtuman järjestämiselle sekä hankkia yhteistyökumppaneita optisen alan yrityksistä tapahtumaansa varten. Opiskelijoiden osallistujamäärä oli kuitenkin rajattu, sillä ensisijaisesti tapahtumassa pyrittiin antamaan osallistumismahdollisuus jo valmistuneille optikoille ja optometristeille vaadittavien täydennyskoulutuspisteiden saavuttamiseksi. Hyöty jatkuu heidän kauttaan myös työelämässä, jossa tietoa jaetaan kollegalta toiselle.

Projektista hyötyivät myös luennoitsijat sekä yritykset. Optisen alan yritykset saivat mahdollisuuden markkinoida omaa yritystään, toimintaa ja tuotteitaan.

3.3 Projektioorganisaatio ja johtaminen

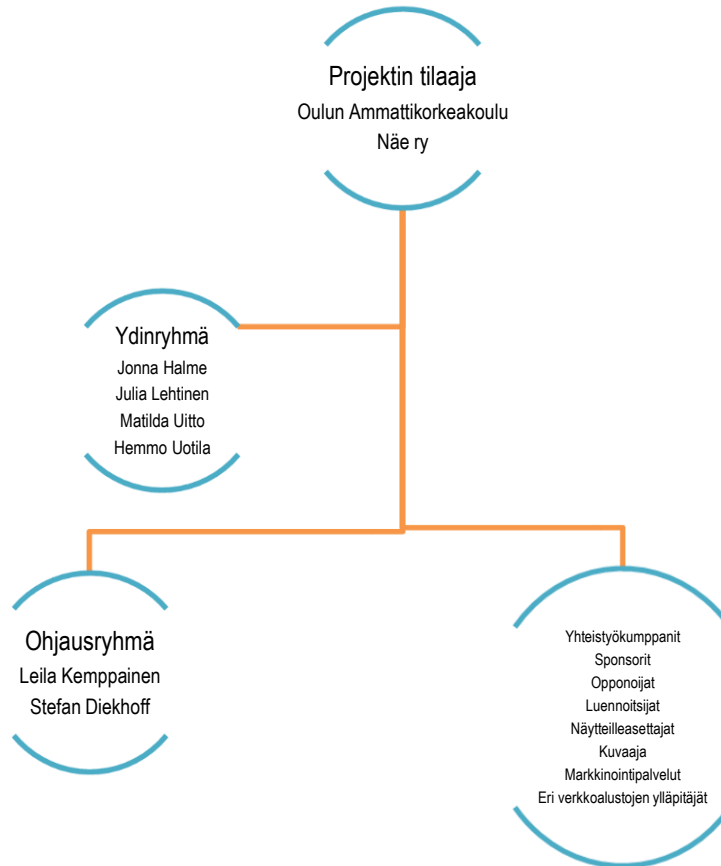
Organisaatio on tavoitteita suunnitelmallisesti edistävä järjestelmä. Tämä määritelmä edellyttää, että organisaatiolle on määritelty tavoite, minkä edistämiseksi on koordinoitava sisäisiä olosuhteita ja tuotantoprosessia tehokkuuden varmistamiseksi. (Harisalo 2021, 13.) Projektioorganisaatio koostuu väliaikaisesti perustetuista ohjausryhmästä, ydinryhmästä eli tiimiorganisaatiosta sekä yhteistyökumppaneista (Silfverberg 2007, 98). Projekti oli tilattu Oulu ammattikorkeakoulun puolesta ja toisena toimeksiantajana oli Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry.

Organisaatio on muuttuva tekijä projektin aikana. Alussa projektissa on mukana vähemmän henkilöitä, ennen kuin projektin järjestäminen laajentuu. Projektin lähestyessä loppuaan henkilöstö kevenee siihen pisteeseen asti, kunnes projekti päättyy ja projektioorganisaatio puretaan. (Ruuska 2007, 126–127.) Aluksi projektiin kuului vain ydinryhmä eli yhteensä 4 henkilöä. Aikaisempaa kokemusta tapahtuman järjestämisestä ei ollut kellekään ydinryhmään kuuluvalla opiskelijalla. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä NÄE ry:n ja Suomen Piilolasiseura ry:n kanssa. Yhteistyö lisäsi projektioorganisaatioon mukaan 6 yhteyshenkilöä. Yhteistyökumppanit tukivat tapahtuman strategisessa suunnittelussa ja heidän vahva kokemuksensa vastaavien tapahtumien järjestämisestä oli järjestäjär ryhmälle suuri apu. Saimme yhteyshenkilöiden lisäksi apua aikaisempien vuosien koulutuspäivien järjestäjiltä sekä opinnäytetyön ohjaajilta, Leila Kemppaiselta ja Stefan Diekhoffilta. Koko projektiin kuuluivat parhaimmillaan opinnäytetyön tekijät, ohjaajat, opponoiijat ja yhteistyökumppanit (kuvio 8).

Projektille ei nimetty projektipäällikköä, sillä keskityimme jakamaan tehtävät tasapuolisesti henkilöiden vahvuusalueiden mukaan. Opinnäytetyössä opiskelijat ovat keskenään projektin johtoryhmä. Johtaminen on parhaimmillaan jaettavaa, työskentely sujuvaa sekä päämäärähakuista. Jaetussa johtajuudessa eri työyhteisöistä huolimatta on yhteistä hyvä joukkuehenki, sillä kaikki pyrkivät samoihin päämääriin sekä käyttävät toinen toistensa vahvuuksia kelpo tavalla hyväkseen. (Juuti 2017, 153.) Kaikilla ydinryhmän jäsenillä oli yhtä suuri työmäärä sekä vastuu projektin etenemisestä loppuun asti.

Projektin jäsenille määriteltiin vastuualue, jonka myötä jäsenellä oli valta tehdä ratkaisuja omalla toimialueellaan (Ruuska 2007, 170). Tehtävät jaettiin sisäisesti. Vastuu tapahtuman ulkoasusta, markkinoinnista ja viestinnästä oli Jonna Halmeella ja Julia Lehtisellä. Matilda Uitto ja Hemmo Uo-

tila ottivat vastuualueeksi sponsoreiden ja yhteistyökumppaneiden hankkimisen sekä heidän kanssaan kommunikoinnin ja sopimuksien laatimisen. Tapahtuman budjetista vastasi Uotila. Koko projektin ajan Uitto huolehti tapahtuman aikataulullisesta toteutuksesta ja tiedotti projektin etenemisestä ydinryhmälle.

KUVIO 8. Projektin osallistuneet opiskelijat, yhteistyökumppanit sekä ohjaajat.

4 KOULUTUSPÄIVÄN SUUNNITTELU JA JÄRJESTELY

Jotta lyhyen aikavälin vaikuttavuustavoite saavutettaisiin, täytyi projektin suunnittelussa ottaa huomioon tavoitteen saavuttamiseen vaikuttavat tekijät: aikataulu ja tila, budjetti, sponsorit ja yhteistyökumppanit, luennoitsijat ja luentojen tema, sekä markkinointi ja viestintä. Suunnitteluvaiheessa selvitetään eri näkökulmista projektin tavoitteiden saavuttamisen mahdollisuudet, joista valitaan aikatauluun sekä budjettiin sopivat vaihtoehdot. Niistä johdetaan tarvittavat toimet, joiden toteutukseen kohdennetaan ihmiset ja resurssit, jotta projekti toteutuu onnistuneesti. (Mäntyneva 2016, 17.)

4.1 Aikataulu ja toteutus

Aikataulun tarkoitus on hallita projektia niin, että se voidaan toteuttaa ja saada valmiiksi suunnitellusti (Arto, Martinsuo & Kujala 2006, 121). Aikataulua on eritelty kuukausikohtaisesti tapahtumapäivään saakka (Taulukko 2).

Opinnäytetyön ensimmäinen vaihe oli tutustua aiemmin järjestettyihin vastaaviin koulutustapahtumiin sekä haastatella viimeisimpiä tapahtuman järjestäjiä. Meillä ei ollut aiempaa kokemusta vastaavan projektin järjestämisestä. Edellisen vuoden palautteissa ilmeni, että osallistujat toivoivat englanninkielisiä luentoja vähemmän, koska kielitaito kaikilla osallistujilla ei ollut riittävää. Pyrimme siihen, että yritimme saada tapahtumaan mahdollisimman paljon suomenkielisiä luennoitsijoita.

Ideamme koulutustapahtuman järjestämisestä vahvistui syksyn 2020 Oulu Optometria Forum – tapahtuman jälkeen. Heti syksyllä loimme suunnitelman tapahtumasta, josta lähdimme järjestämään tapahtumaa. Varasimme koulutustapahtumalle sopivan tilan sekä päätimme päivän, jolloin halusimme pitää tapahtuman. Hiljalleen loppusyksyn ja talven aikana etsimme luennoitsijoita sekä yhteistyökumppaneita. Keväällä aloitimme ahkerasti mainostamaan tapahtumaa sosiaalisen median kanavissa sekä sähköpostitse lähtevillä uutiskirjeillä. Saimme paljon apua yhteistyökumppaneilta NÄE ry:ltä ja Suomen Piilolasiseura ry:ltä.

TAULUKKO 2. Tapahtuman aikataulu kuukausittain.

2020	
Toukokuu	Idea järjestää toiminnallisena opinnäytetyönä koulutustapahtuma Oulussa Nähdään 2021.
Syyskuu	Vierailu Oulu Optometria Forum 2020 -koulutustapahtumassa ja idean muutos järjestää Oulu Optometria Forum syyskuussa 2021.
Marraskuu	Tapaaminen syksyn 2020 tapahtuman järjestäjien kanssa.
Joulukuu	Tilan varaaminen Radisson Blu -hotellista. Budjettisuunnitelman tekeminen, luentoaiheiden miettiminen, aikataulun suunnitseminen vuodelle 2021.
2021	
Tammikuu	Yhteistyökumppaneiden ja sponsoreiden hankintaa, luentoaiheiden varmistusta, ensimmäinen palaveri Näe ry:n ja Suomen Piilolasiseuran kanssa. Tapahtuman teeman varmistuminen. Ensimmäisten luennoitsijoiden varmistuminen.
Helmikuu- Maaliskuu	Yhteistyökumppaneiden hankinta, mainokset valmiiksi, tapahtumapaikkaan tutustumista.
Huhtikuu	Mainonta alkoi, nettisivujen luominen.
Toukokuu- Heinäkuu	Sosiaalisen median kanaviin tilien luominen. Ilmoittautuminen alkoi, palaveri yhteistyökumppaneiden kanssa aikataulusta ja saavutuksista. Mainontaa. Näytteilleasettajien ja sponsoreiden kanssa sopimukset valmiit. Vapaaehtoisten värväys tapahtumaan avuksi.
Elokuu	Mainontaa, palautekyselyn luominen, viimeisen luennoitsijan varmistuminen. Luennoitsijoiden sopimukset valmiit.
Syyskuu	Tuotelahjat valmiit, mainontaa. Tapahtumapäivä. Opinnäytetyön raportin kirjoittaminen.
Lokakuu	Opinnäytetyön palauttaminen.

4.2 Tilojen valinta

Tapahtumatilaksi valittiin Radisson Blu –joenrantahotelli Oulun Torinrannan välittömästä läheisyydestä. Samassa paikassa järjestettiin myös edellisen vuoden Oulu Optometria Forum –tapahtuma. Luentotilana toimi Ainola-sali, jonne tehtiin tilaa 120 henkilölle (kuvio 9).

Varasimme tapahtumaa varten myös hotellin alakerrasta löytyvät kokoustilat, jotka olivat nimeltään Hahti, Raatti ja Piki, joissa pidettiin optisen alan yritysten ja liittojen näyttely. Kokoustilat yhdistettiin avaamalla tiloja rajaavat seinät, joten saimme yhden ison yhtenäisen tilan näytteilleasettajille ja väliaikojen kahvitarjoiluille (kuvio 10). Näytteilleasettajia tuli paikalle 16 eri yrityksestä. Kahvitarjoilupöytiä löytyi tilasta kaksi, joista pystyi ottamaan tarjottavia molemmin puolin pöytää. Lounastilana toimi suuren kävijämäärän takia hotellin vasemmassa päädyssä oleva ravintola Toivo.

Päädyimme valitsemaan tilan sen toimivuuden ja viihtyisyyden takia. Toimivuuden määrittivät tekniikan riittävyys, majoitusmahdollisuus ja tilojen avaruus, joka oli koronapandemian aiheuttamien rajoitusten takia oivallinen ja turvallinen valinta. Tapahtumassa järjestäjäryhmällä on aina vastuu kaikkien osallistujien turvallisuudesta. (Tapahtumajärjestäjän opas 2015, 20.) Viihtyisyys koostui modernista sisustuksesta ja monipuolisista tarjoiluista. Lisäksi valintaan vaikutti Oulu Optometria Forum 2020-tapahtuma, sillä osallistujille tila oli jo ennestään tuttu.

Etukäteen pitää varmistaa, millaista tekniikkaa tapahtumapaikka tarjoaa sekä mitä tietoteknisiä yhteyksiä esitykset vaativat (Tapahtumajärjestäjän opas 2015, 19). Luentosali tarjosi hyvän näkyvyyden luentomateriaaleihin 5 valkokankaalta, jotka olivat sijoitettu luentosalin etualalle ja keskivaiheille, sekä 3 liikuteltavasta televisiosta. Koska tapahtuma nauhoitettiin etäosallistumista varten, tilaan täytyi mahtua striimausryhmä Saha Prod Oy ja heidän välineistönsä osallistujille asetettujen paikkojen lisäksi. Luentotilan puolesta käytössä olivat tietokone esityksiä varten, käsimikrofonit ja luennoitsijoiden headset-mikrofonit.

Tilan valitsemisen ydinajatus oli, että samassa paikassa voisi myös majoittua. Kauempaa Suomesta osallistuvien oli mahdollista majoittua tapahtumapaikan hotellissa. Osallistujille jaettiin alennuskoodi, jota käyttämällä sai hotellihuoneen edullisemmin, jos varasi huoneen ennen 13. elokuuta 2021.

KUVIO 9. Luentosali. Kuva: Jasmin Sakko

KUVIO 10. Näyttelyaluetta alakerran tiloissa. Kuva: Jasmin Sakko

4.3 Yhteistyökumppanit ja sponsorit

Tärkeässä roolissa koulutuspäivässä olivat yhteistyökumppanit (kuvio 11). Merkittävimmät yhteistyökumppanit olivat NÄE ry ja Suomen Piilolasiseura ry. He tukivat tapahtuman järjestämistä alusta saakka. Saimme NÄE ry:ltä tukea striimauspalvelun mahdollistamiseen. Suomen Piilolasiseura auttoi meitä luentoaiheiden päättämisessä sekä luennoitsijoiden hankinnassa. Radisson Blu -hotelli toimi myös suurena osana tapahtumaa, koska se mahdollisti meille hyvät ja avarat tilat sekä tarjoi-
lut. Suomen Optometrian Ammattilaiset ry sponsorivat jäsentensä osallistumista tapahtumaan edullisemmalla jäsenhinnalla. He myös mainostivat tapahtumaa uutiskirjeessään ja sosiaalisessa mediassa.

KUVIO 11. Oulu Optometria Forum 2021 yhteistyökumppanit ja sponsorit.

Koulutuspäivän näyttelyyn osallistui 16 eri yritystä – Alcon, Coopervision, Duallaser, Essilor, Eye-Vision, Hoya, Icare, Innz Medical, Ocusweep, Optiikka Juurinen, Piilokset, SOA, Théa, Topcon, Veli Kuusamo, Zeiss. Näyttelyn lisäksi CooperVision, Duallaser, Piilokset ja Théa lahjoittivat osallistujille jaettavaan lahjakassiin tuotteita (kuvio 12). Essilor, Silmäasema ja Zeiss sponsoroivat tapahtuman lounaan ja kahvitarjoilut. CooperVision ja Topcon mahdollistivat kaksi luennoitsijaamme. OAMK ja Oulun ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat OSASTO ry tukivat tapahtumaa rahallisesti sponsoroimalla.

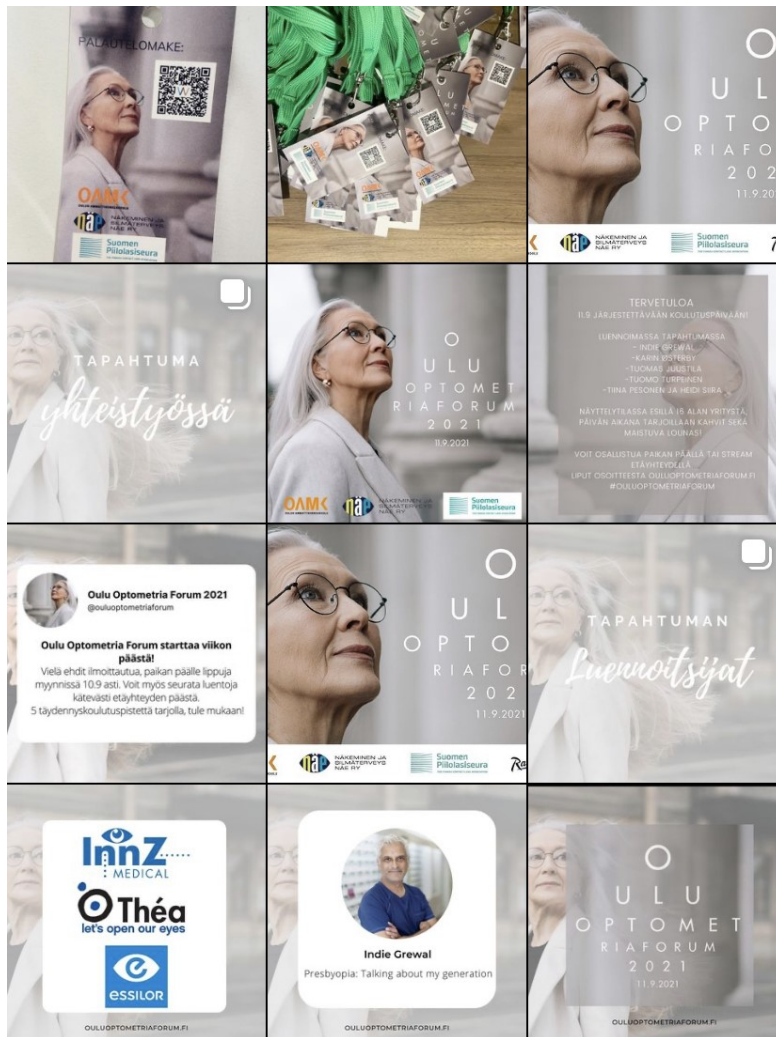

KUVIO 12. Osallistujien tuotekassin sponsoroidut tuotteet. Kuva: Jasmin Sakko

4.4 Tapahtuman markkinointi ja viestintä

Tapahtuman markkinoinnissa yhdistyvät markkinointi ja tapahtuma, missä täytyy olla määrätty tavoite. Mahdollisia tavoitteita voi olla nähtävyyden hankkiminen, motivointi, kouluttautuminen tai palveluiden esittely. (Vallo & Häyrynen 2012, 19–22.) Tapahtuman markkinoimisella haluttiin saada näkyvyyttä ja tavoittaa mahdollisimman moni alan osaaja sekä alasta kiinnostunut. Tapahtumalle luotiin internetsivut Eventokseen, joka toimi tapahtumahallinta-alustana. Sivusto on informatiivinen alusta tapahtuman osallistujille, luennoitsijoille sekä yhteistyökumppaneille. Markkinointi aloitettiin huhtikuussa 2021 ja markkinointiin menevät kulut otettiin huomioon budjetissa.

Markkinointikanaviksi valittiin sosiaalisen median kanavista Facebook ja Instagram niiden saavutavuuden vuoksi, sillä toiminta verkossa perustuu tiedon leviämiseen eli jakamiseen, kannanottoihin ja suositteluun muille ihmisille (Seppälä 2011, 13). Sosiaalisen median markkinointia pystyy tekemään maksutta, silloin ainoa kustannus on sisällöntuotantoon käytetty aika (Virtanen 2020, 12). Facebook -alustalle luotiin oma sivusto nimellä Oulu Optometria Forum, jonka kautta tapahtuma oli kaikkien nähtävissä oleva markkinointikanava. Facebookissa markkinoimme tapahtumaa oman sivuston lisäksi suljetuissa ja käyttäjiltään rajatuissa ryhmissä, Optisen alan keskusteluryhmässä sekä Optometristit ja optikot -ryhmässä. Instagramissa halusimme tavoittaa nuorempaa kohderyhmää sekä yritystilejä. Kuvakaappaus Instagram -tilin julkaisuista (kuvio 13). Päivitimme Instagramiin sekä Facebookiin esittelyjä luennoitsijoista, tietoa yhteistyökumppaneista ja jaoimme tarinaosiossa yhteistyökumppaneiden julkaisuja. Verkkonäkyvyyden kasvattaminen luotiin niin, että käytössä olevat kanavat yhdistettiin selkeillä kuvakkeilla sekä linkeillä, jolloin näkyvyys järjestön ympärillä lisääntyi (Seppälä 2011, 15).

KUVIO 13. Tapahtuman markkinoinnin yhtenäiset julkaisut Instagramissa.

Näkyvyyttä pyrittiin lisäämään myös uutiskirjeillä. Lähetimme uutiskirjeitä Eventoksen viestintäpalvelulla. Kirjeissä pyrittiin kertomaan tapahtuman sisällöstä ja käytännön asioista. NÄE ry sekä SOA ry markkinoivat tapahtumaa omien kanaviensa kautta, mikä lisäsi tapahtuman näkyvyyttä kohdeyleisölle. Tapahtumapäivän lähestyessä lisäsimme markkinointia kaikissa kanavissa. Julkaisimme 2-4 päivitystä viikossa viimeisen kuukauden ajan.

Tapahtumalle luotiin yhtenäinen ulkoasu logon ja bannerin pohjalta (kuvio 14). Kun ulkoasusta on olemassa toimivat suuntaviivat, helpottaa se julkaisujen luomista. Yhdenmukainen markkinointi ilme saa ihmiset yhdistämään julkaisun organisaatioon ja samalla jättäen muistijäljen. (Virtanen 2020, 60.) Sosiaalisen median kuvissa pidettiin esillä logossa olevan naisen kuva. Projektista saatava mielikuva yhdistettiin teemaan ja positiivisuuteen. Päätimme itse tapahtuman visuaalisuudesta ja kirjoitimme itse markkinoinnin julkaisut.

KUVIO 14. Tapahtumalle luotu banneri.

Viestintä voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen viestintään. Sisäinen viestintä tarkoittaa koko projektin henkilöstön keskinäistä viestintää valituissa kanavissa. Se on edellytys tavoitteiden saavuttamiseen, onnistumiseen sekä työstä raportoimiseen. Ulkoinen viestintä tarkoittaa vuorovaikutusta asiakkaisiin sekä muihin ulkoisiin sidosryhmiin. (Lohtaja-Ahonen & Kaihovirta 2012, 14.)

Projektin sisäisessä viestinnässä käytettiin WhatsApp –pikaviestisovellusta ja Microsoft Teams –palvelua. Projektin ydinryhmälle luotiin oma viestiryhmä nopeaan kommunikointiin ja sen lisäksi WhatsApp –sovellukseen luotiin ryhmä, johon kuului ydinryhmän lisäksi yhteyshenkilö NÄE ry:stä. Sovimme aikatauluista ja yhteisistä kokouksista viesteillä. Sähköposti toimi viestintäkanavana opinäytetyöohjaajien, yhteistyökumppaneiden sekä muiden tärkeiden tahojen kanssa. Pidimme yhteydenottoa sähköpostilla tärkeänä, koska kirjallinen materiaali säilyi kaikilla osapuolilla.

4.5 Riskien ja muutosten hallinta

Tapahtuman järjestämiseen liittyy aina riskejä, sekä muutoksia matkan varrella. On tärkeää, että jo projektin suunnitteluvaiheessa arvioidaan mahdolliset riskit. (Paasonen 2013, 170.) Riskienhallinta tarkoittaa johdettua toimintaa, jossa projektin riskit pyritään tiedostamaan, tunnistamaan ja riskeihin liittyvät toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan (Arto & Martinsuo & Kujala 2006, 195). Projektiimme liittyvät riskit olivat taloudellisia, organisaatiollisia sekä ympäristöllisiä (kuviokuva 15). Järjestämisen alkutaipaleella pidimme suurena riskinä budjetoinnin pettämistä, sillä meillä ei ollut aiempaa kokemusta suuren yleisötapahtuman järjestämisestä. Budjetin pitävyyteen olisi voinut vaikuttaa yllättävät menot ja siitä aiheutuvat kulut sekä yhteistyökumppaneilta saatavan sponsoroinnin vähyys. Sponsoroinnista saadut tulot olivat lopulta riittävät, eikä suuria yllättäviä menoja matkan aikana ilmaantunut.

Ulkoisena riskinä tapahtuman järjestämisessä oli, että koronaviruksen aiheuttamat yleisörajoitukset saattavat tulla rajaamaan osallistujamäärää tai yleisötapahtumien järjestämisen kieltäminen estää tapahtuman järjestämisen (Valtioneuvosto, 2020). Pidimme ensisijaisena vaihtoehtona tapahtuman järjestämisessä läsnäolollista osallistumista tapahtumaan, josta aiheutui meille eniten kuluja. Edellisestä koulutustapahtumasta inspiroituneena osallistuminen mahdollistettiin myös Stream – palvelun välityksellä, jonka kuluista huolehti NÄE ry. Jotta budjetti saatiin pidettyä tasapainossa, pidimme mahdollisen riskin varalta etäosallistumisen lippuhintaa korkeampana kuin läsnäolollisen osallistumisen.

Lopulta tapahtumarajoituksia ei muutettu ja tapahtuma järjestettiin onnistuneesti tapahtumapaikalla. Tapahtumassa noudatettiin Valtioneuvoston antamia ohjeita turvaväleistä, kasvomaskien käytöstä ja käsihygieniasta koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi (Valtioneuvosto, 2020). Ulkoisena riskinä oli mahdollisuus, että annettuja ohjeistuksia ei noudateta rajatussa tilassa, vaikka se olisi otettu tapahtumaa järjestettäessä huomioon.

Projektin ajan ja resurssien hallinnassa on selvä yhteys, jossa muutokset yhdessä tekijässä näkyvät myös toisessa (Arto, Martinsuo & Kujala 2006, 121). Muutoksia hallittiin aikataulutuksella, josta me huolehdimme itse. Sen avulla voitiin pitää tapahtuman järjestäminen hyvässä vireessä ja hoitaa asioita mahdollisimman aikaisin valmiiksi ennen virallista tapahtumapäivää.

SWOT-nelikenttämenetelmässä esitetään vahvuuksia ja heikkouksia sekä mahdollisuuksia ja uhkia, minkä avulla pystyimme arvioimaan omaa toimintaamme tapahtuman järjestäjinä (Suomen riskienhallintayhdistys 2020).

KUVIO 15. SWOT- analyysi vahvuuksista, mahdollisuuksista, heikkouksista ja uhkista. (Suomen riskienhallintayhdistys 2020.)

4.6 Päivän kulku ja luennoitsijat

Tapahtuman käytännön järjestelyt aloitettiin jo perjantai-iltana. Kokosimme luennot muistikorteille ja testasimme tekniikan toimivaksi, koska halusimme varmistaa mahdollisimman sujuvan tapahtumapäivän. Tapahtuman opasteet oli tehty etukäteen valmiiksi, joten varmistimme ja viimeistelimme ne toimiviksi hotellin tiloihin. Saimme yhteistyökumppaneilta tuotenäytteitä, jotka jaettiin osallistujille. Kokosimme tuotelahjat jaettaviin kasseihin ja asetimme ne jokaiselle istumapaikalle. Moni näytteilleasettajista saapui näyttelytilaan rakentamaan omaa pistettään perjantai-iltana.

Tapahtumapäivän sujuvan etenemisen takia oli suunniteltu tarkka aikataulu (kuvio 16). Ilmoittautuspiste avautui suunnitellusti klo 9:00, missä vieraat otettiin vastaan, ohjattiin luentosaliin sekä näyttelytilaan. Kaikille osallistujille jaettiin samalla nimikyltit. Isoissa tapahtumissa nimikylttien käyttäminen helpottaa tutustumista osallistujien välillä (Tapahtumajärjestäjän opas 2015, 21). Käytössä osallistujilla olivat värikoodatut kaulanauhat, joissa luki tapahtuman nimi, päivämäärä, osallistujan nimi ja organisaatio. Toisella puolella nimikylttiä oli QR-koodi palautekyselyyn vastaamista varten.

Lauantai • 11.9.

9.00–9.50	Ilmoittautuminen / Registration
9.50–10.00	Päivän aloitus Avauspuheenvuoro <i>Henri Vuorinen, NÄE Ry:n puheenjohtaja</i>
10.00–11.00	Luento 1 Katsaus ikääntyvien näkemiseen ja näkövammaisuuteen liittyvään hoitotieteelliseen tutkimukseen <i>Tiina Pesonen ja Heidi Siira</i>
11.00–11.30	Kahvitauko <i>Näyttely</i>
11.30–12.30	Luento 2 OCT -laitteen käyttö silmätutkimuksen ikämuutoksissa <i>Tuomas Juustila</i>
12.30–12.45	Palkitseminen <i>Suomen Piilolasiseura ry palkinnonjako</i> <i>NÄE ry palkinnonjako</i>
12.45–14.15	Lounas <i>Näyttely</i>
14.15–15.15	Luento / Lecture 3 Realizing the Potential of Multifocal Contact Lenses <i>Karin Østerby</i>
15.15–16.15	Luento / Lecture 4 Presbyopia: Talking About My Generation <i>Indie Grewal</i>
16.15–16.45	Kahvitauko <i>Näyttely</i>
16.45–17.45	Luento 5 Silmän takaosan löydökset <i>Tuomo Turpeinen</i>
17.45–18.15	Päivän lopetus Lopetuspuheenvuoro: Päivi Nokipii, Suomen Piilolasiseura ry sihteeri <i>White Coat Ceremony - klinikan vala</i>

KUVIO 16. Tapahtumapäivän ohjelma.

Tapahtuma alkoi klo 9:50 aloituspuheenvuorolla, jonka piti NÄE ry:n puheenjohtaja Henri Vuorinen (kuvio 17). Päivän ensimmäinen luento alkoi klo 10:00. Päivän ensimmäisen luennon pitivät Oulun Yliopiston hoitotieteen ja terveyshallintotieteen opettaja Heidi Siira sekä optometrismi ja Terveystieteiden maisteri Tiina Pesonen. Luennon aiheena oli *Katsaus ikääntyneiden näkemiseen ja näkövammaisuuteen liittyvään hoitotieteelliseen tutkimukseen*. Luennossa kerrottiin nykytilanteesta ikääntyneiden näkemisestä, näkövammaisuudesta ja heidän elämänlaadustaan. Luento herätti hyvin kysymyksiä ja keskustelua ajankohtaisesta aiheesta. Koulutuspäivän seuraava luento oli Tuomas Juustilan käsialaa. Juustila on optometrian maisteri sekä Oulun ammattikorkeakoulun optometrian tutkinto-ohjelman tutkintovastaava. Juustila luennon aiheesta nimeltään *OCT-laitteen käyttö silmänpohjan ikämuutoksissa*. Luento sisälsi tietoa OCT-laitteen käytöstä, käytön tarpeesta ja normaaleista silmiin liittyvistä muutoksista ikääntyneillä. Ensimmäisten luentojen välillä oli 30 minuuttia kestävä tauko, jonka aikana aamukahvitus järjestettiin näyttelytilassa.

KUVIO 17. Avauspuheenvuoron piti NÄE ry:n puheenjohtaja Henri Vuorinen. Kuva: Jasmin Sakko

Ennen lounasta pidettiin palkitsemistilaisuus, jossa Suomen Piilolasiseura ry jakoi Vuoden Piilolasisovittaja 2021 –palkinnon Satu Kerviselle. Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry jakoi myös oman palkintonsa, Timanttisen ansiomerkin, Pekka Palmulle.

Tapahtuman tarjoiluille suunniteltu aikataulu on tärkeää osallistujien näkökulmasta katsottuna. Kun tapahtuma on päivän mittainen, tarjoilut täytyy suunnitella useammaksi kerraksi. (Tapahtumajärjestäjän opas 2015, 23.) Palkitsemistilaisuuden jälkeen tauon pituus oli 1,5 tuntia, jonka aikana oli lounas sekä jälkiruokakahvitus näyttelytilassa. Lounaalla tarjoiitiin pääruokana feta-sitruslohta, lihapullia ja kermakastiketta, savumuikkuja ja pestomarinoitua kanaa. Lisukkeina oli perunamuusia sekä monia erilaisia salaatteja. Jälkiruokana tarjoiitiin briejuustoa, tuoreita hedelmiä sekä suklaata ja talon omia keksejä. Näyttelytilassa oli esillä yritysten uusimpia laite- ja tuoteinnovaatioita, tuotesitteitä ja näytepakkauksia, joihin osallistujat saivat tutustua kaikkien taukojen lomassa.

Lounaan jälkeen päivä jatkui Karin Østerbyn luennolla, jonka aiheena oli *Realizing the Potential of Multifocal Contact Lenses*. Karin Østerby on tanskalainen optometrismi ja CooperVisionin palvelupäällikkö. Østerby kertoi luennossaan helppoja ja hyödyllisiä käytännön vinkkejä koskien monitehopiilolinssien sovitusta sekä esitteli CooperVisionin uuden markkinoille tulleen monitehopiilolinssin, *MyDay Multifocal*. Luentoa keuhuttiin palautteissa mukaansatempaavaksi ja viihdyttäväksi. Sama aihe jatkui toisen kansainvälisen luennoitsijan toimesta. Indie Grewal on optometrian kandidaatti, jonka luento kantoi nerokasta nimeä *Presbyopia: Talkin' About My Generation*. Luennossa tehtiin katsaus ikänäköisyyteen ja monitehopiilolinssihin. Luento näytettiin tallenteena, jonka jälkeen Grewal tuli etäyhteyden kautta vastaamaan yleisön esittämiin kysymyksiin. Luennon jälkeen osallistujat ohjattiin päivän viimeiselle kahvitautille (kuvio 18).

KUVIO 18. Päivän lopputarjoilu. Kuva: Jasmin Sakko

Päivän viimeinen luento käsitteli takaosan löydöksiä, joista luennoi optometrian kandidaatti Tuomo Turpeinen. Turpeisen luento oli nimeltään *Oppi on nuorta vanhemmallakin iällä – Ikääntyminen ja silmälöydökset*, jossa paneuduttiin silmänpohjan ikärappeumaan sekä lasiaisen irtaumaan.

Tapahtumapäivän päätöspuheen piti Suomen Piilolaseura ry:n sihteeri Päivi Nokipii. Viimeinen ohjelmanumero, kliinikon vala, pidettiin optometrian ylemmän korkeakoulututkinnon, Clinical Optometry (YAMK), opiskelijoille. Valan opiskelijat lausuvat yhdessä Oulun ammattikorkeakoulun yliopettaja Robert Anderssonin johdolla. Koko tapahtuman juonnosta vastasi yleisen optometrian maisteri Jyri Vestervik.

Luennot olivat pituudeltaan noin 50 minuuttia, jonka jälkeen yleisö ja etäyhteydellä osallistujat saivat mahdollisuuden esittää kysymyksiä ja kommentteja luennoitsijoille Prospectum -tapahtumalustan keskustelupalstan kautta.

5 PROJEKTIN ARVIOINTI

Projekti määritellään niin, että sillä on ajallisesti rajattu alku ja loppu. Yksittäisen projektin aikainen laatutyö peilaa koko projektitoiminnan ja -organisaation laatua. Laatu ei synny sattumalta, vaan on määrätietoisien työskentelyn tulos. (Mäntyneva 2016, 102, 145.) Arvioinnissa tulisi käydä läpi kuinka paljon projektin aikana on opittu uutta ja mitkä ovat olleet tärkeimmät tulokset. Arvioinnin kautta saadaan uusia näkemyksiä ja selvitetään mahdollisia kehityskohteita. Rehellinen ja kriittinen arviointi lisää tapahtuman uskottavuutta ja tapahtuman järjestäjät saavat tiedon tapahtuman tavoitteiden toteutumisesta. Projektin loppuraportti tuotetaan sitä varten, että tulevaisuudessa sitä voidaan hyödyntää uuden projektin pohjana, kehittämällä organisaation toimintaa. (Ruuska 2007, 273.)

Lopullisessa raportissa tavoitteita verrataan projektin alussa asetettuihin tavoitteisiin sekä saavutettuihin tavoitteisiin (Ruuska 2007, 272). Projektin onnistumisen mittarina oli palautekysely, jolla arvioitiin projektille asetettuja tavoitteita. Tarkoituksena oli kerätä palaute, jota pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa. Esitimme kyselyn tulokset visuaalisena yhteenvetona, mikä auttaa lukijaa hahmottamaan suuren määrän tietoa nopeasti. Osallistujia pyydettiin vastaamaan palautekyselyyn erillisellä sähköpostiviestillä, joka lähetettiin kaikille tapahtumaan osallistuneille viimeisen luennon aikana. Palautekyselyyn oli mahdollista vastata tapahtuman viimeisen puolen tunnin aikana sekä viikon ajan sen jälkeen, 19. syyskuuta 2021 asti. Kysely toteutettiin anonyymisti Webropol-sivuston kautta. Palautekyselyyn vastaamisen yhteydessä arvottiin lahjakortti, jonka vuoksi halukkaat saivat jättää yhteystietonsa osallistumista varten.

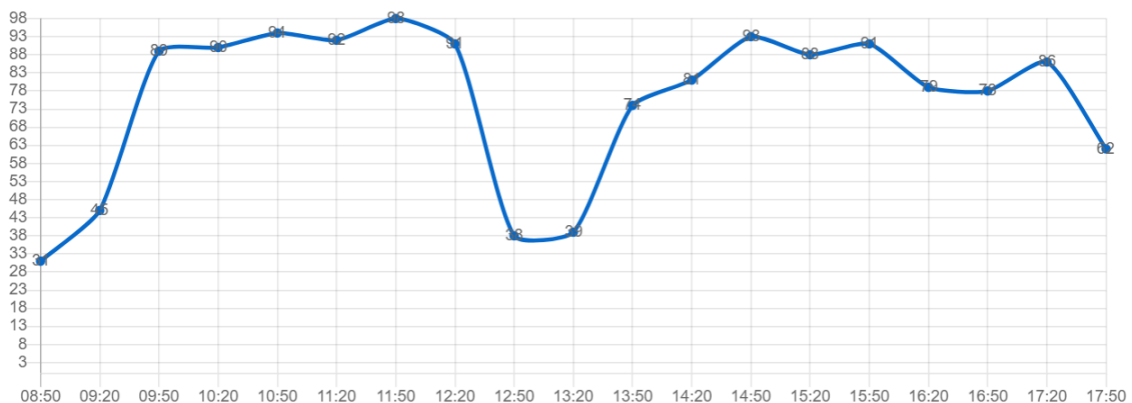
5.1 Tapahtuman palautekyselyn tulokset

Palautekyselyyn vastasi yhteensä 80 osallistujaa. Tapahtumaan osallistui yhteensä 167 vierasta, joista 82 oli paikan päällä osallistuneita ja 85 Stream-palvelun välityksellä etänä osallistuneita. Lisäksi paikan päällä oli 38 näytteilleasettajaa optisen alan yrityksistä ja liitoista. Kysely oli muotoiltu mahdollisimman lyhyeksi, että se motivoi osallistujia antamaan palautetta, mutta myös niin, että se sisälsi meille kattavaa tietoa projektimme tavoitteiden täyttymisestä. Kysymyksien muotoilu pidettiin helppona 1-5 numeroarvosanoina sekä kyllä-ei vastausvaihtoehtoina. Laadullista tietoa saadaksemme vastausvaihtoehtoa ”Ei” oli täydennetty kysymyksellä ”– Miksi?”, jolloin osallistujat saivat

antaa vapaasti kirjallista palautetta. Tulokset esitellään erilaisina visuaalisina kaavioina. Kyselyn ulkoasu on liitteessä 1.

Keräsimme palautekyselyssä tietoa siitä, miten tapahtumaan osallistui, millä ammattinimikkeellä työskentelee alalla ja millaisissa työtehtävissä, markkinoinnin ja mainonnan saavuttavuudesta, tapahtuman yleisestä tunnelmasta ja viihtyvyydestä sekä luentojen ajankohtaisuudesta ja hyödyllisyydestä.

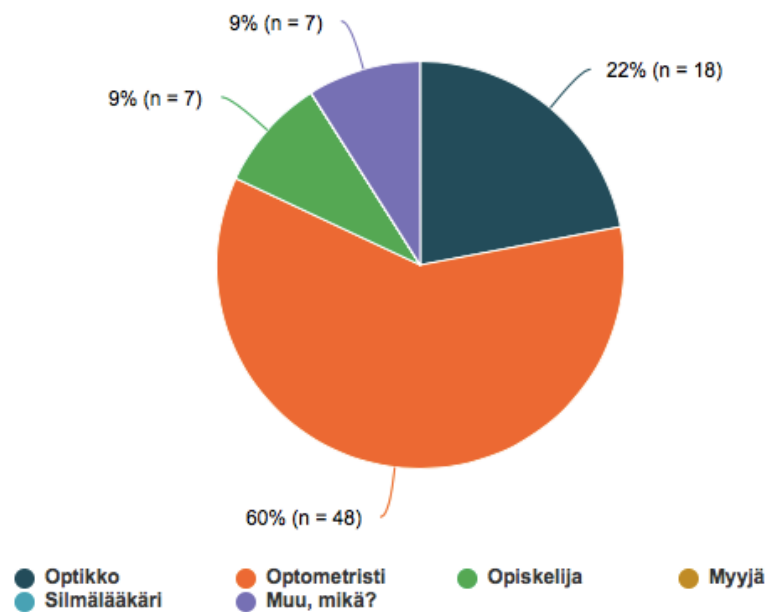
Ensimmäinen kysymys jakoi osallistujat kahteen ryhmään – paikan päällä ja etänä osallistuneisiin. Tapahtuma järjestettiin nyt toista kertaa myös etäyhteyden välityksellä, joka mahdollisti osallistumisen myös kotisohvalta. Luentoihin oli mahdollista palata vielä 2 viikkoa tapahtumapäivän jälkeen. Suurempi osa, 69%, palautekyselyyn vastanneista oli paikan päällä tapahtumaan osallistuneita, kun taas Stream-palvelun välityksellä tapahtumapäivään otti osaa 31% osallistujista. Stream-palvelualusta Prospectum Live toimi myös keskustelualustana mm. luennoista esitettäville kysymyksille. Kuviossa 19 esitellään päivän aikana tapahtuma-alustalla vierailleet kävijät.

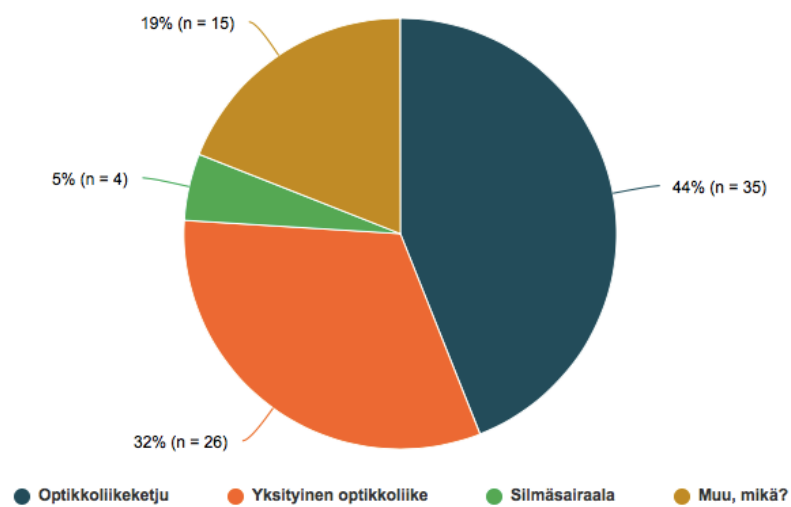
KUVIO 19. Havainnollistava käyrä Prospectum Live-alustalla vierailleista osallistujista 30 minuutin välein esitettynä. Kuvakaappaus.

Halusimme tietää, millaisin ammattinimikkein tapahtumaan osallistujat työskentelivät ja mikä oli heidän työllistävä tahonsa. Sillä oli merkitys asettamaamme pitkän aikavälin tavoitteeseen – kuinka täydennyskoulutuksesta saatua tietoa tulnaisiin hyödyntämään käytännössä. Kuviossa 20 on nähtävissä osallistujien ammattinimikejakauma. Vastanneista suurin osa (n=48) olivat optometristeja ja optikoita (n=18). Loput olivat opiskelijoita, yritysten edustajia ja opettajia. Työskentely-ympäristöinä vastanneista 44% oli optikkoliikeketju ja 32% oli yksityinen optikkoliike. 19% työllistyi mui-

hin alan yrityksiin, kuten maahantuojaksi tai Oulun ammattikorkeakouluun opettajaksi. Myös sairaalassa työskenteleviä optikkoja sekä optometristeja löytyi 5% vastaajista. Osallistujien työpaikkajakauma on havainnollistettu kuviossa 21.

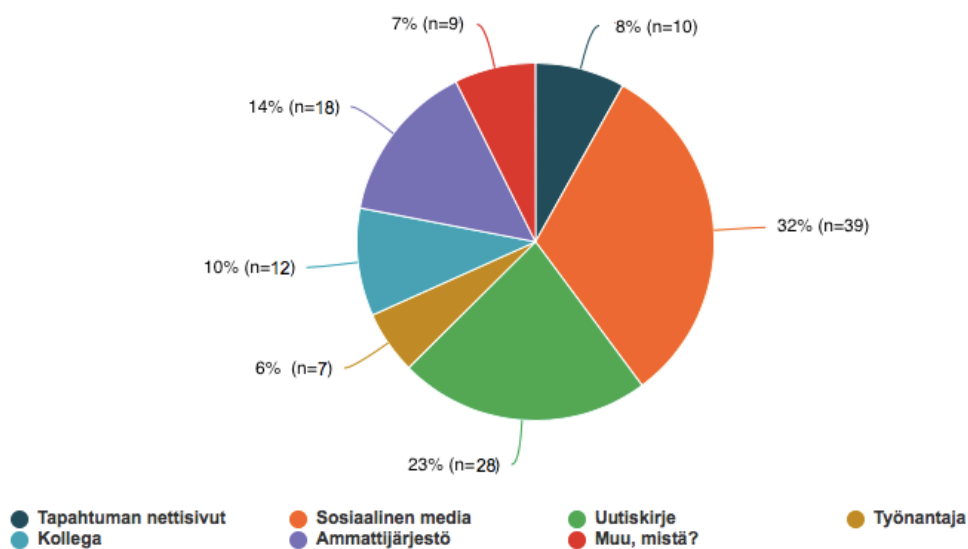

KUVIO 20. Osallistujien ammattinimikejakauma (n=80).

KUVIO 21. Osallistujien työpaikkajakauma (n=80).

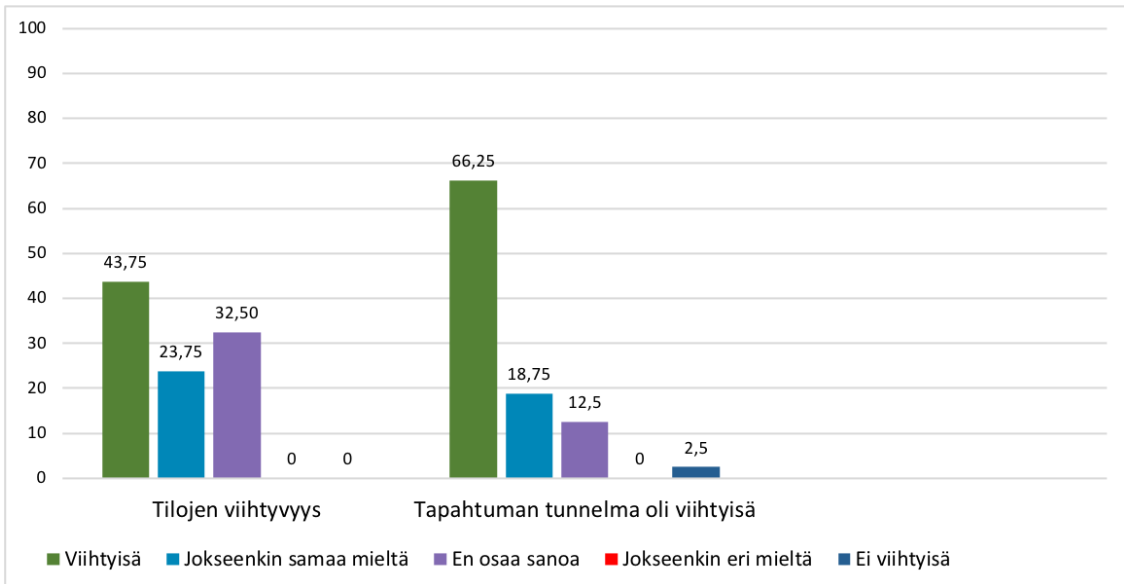
Tapahtumaa markkinoitiin eri kanavissa ja siinä onnistumista arvioimme kysymyksellä ”Mistä kuulit Oulu Optometria Forumista?”. Kysymykseen pystyi vastaamaan useamman vaihtoehdon. Kuten kuviossa 22 nähdään, selkeästi tavoittavimmat kanavat olivat sosiaalinen media (n=39) ja uutiskirje (n=28). Muita tiedonlähteitä olivat järjestäjät, lehtorit ja koulukaverit, vaikutusfoorumi ja yksi vastanneista oli käynyt tapahtumassa ennenkin. Jatkona kysymykselle oli, saivatko osallistujat riittävästi tietoa tapahtumasta markkinoinnin pääkanavista, nettisivuilta ja sosiaalisesta mediasta. Vastanneista 99% koki saaneensa riittävästi tietoa ja 1% koki puutteita käytännön asioissa, kuten etäyhteydellä osallistumiseen tarvittavan linkin lähettämässä.

KUVIO 22. ”Mistä kuulit tapahtumasta?” (n=80).

Tapahtuma vastasi 79 vastanneen odotuksia. Yhden osallistujan mielestä paikan päällä osallistujia oli niukasti, joka ei vastannut hänen odotuksiaan. Kuitenkin kaikki 80 kyselyyn vastannutta suosittelisivat tapahtumaa muille ja osallistuisivat itse uudestaan.

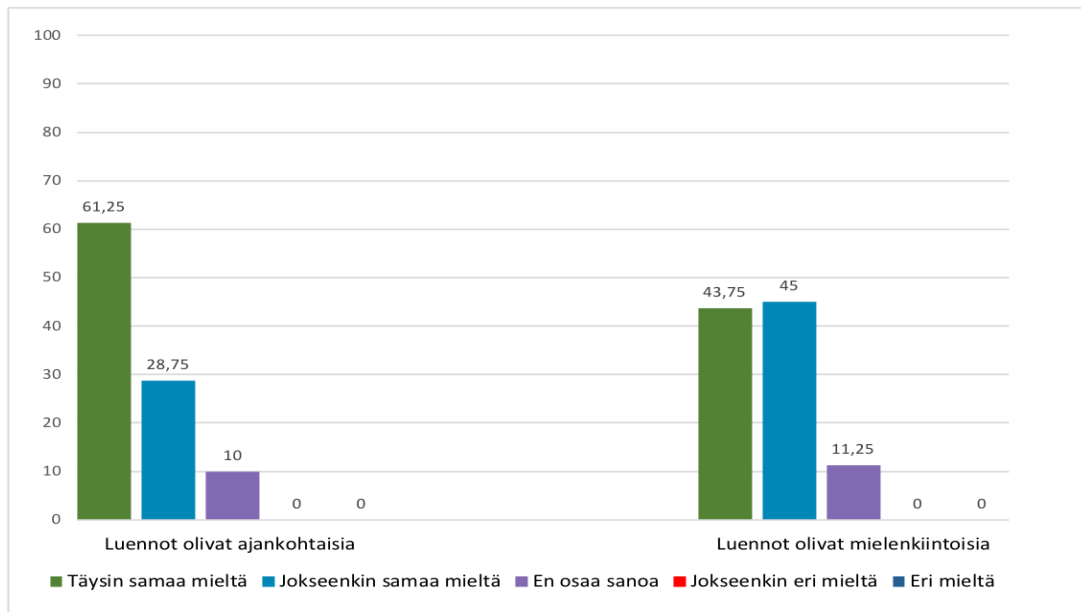
Kuviossa 23 esitetään jakauma tilojen viihtyvyydestä sekä tapahtuman tunnelmasta. Tilojen viihtyvyyteen vastaajista 32,50% (n=26) ei ottanut kantaa kysymykseen vastamaalla en osaa sanoa. 43,75% (n=35) vastaajista piti tiloja viihtyisänä. Yksikään vastaajista ei ollut joksenaan eri mieltä tai eri mieltä tilojen viihtyvyydestä. Suurin osa vastaajista 66,25% (n=53) piti tapahtuman tunnelmaa viihtyisänä, kun taas 2,5% (n=2) vastaajan mielestä tunnelma ei ollut viihtyisä.

KUVIO 23. Prosentuaalinen jakauma tapahtuman viihtyvyydestä (n=80).

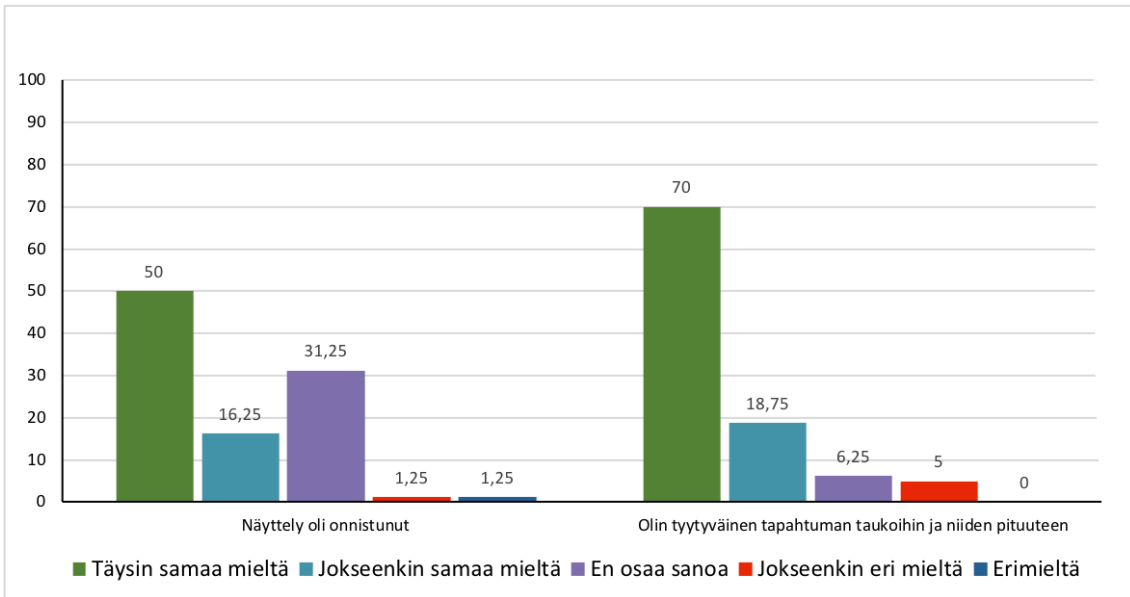
Halusimme selvittää luentojen ajankohtaisuuden ja olivatko luennot kuulijoiden mielestä mielenkiintoisia. Kuvioista 24 selviää, että ajankohtaisina luentoja piti 61,25% (n=49) vastanneista. Luentojen mielenkiintoisuudesta 45% (n=36) vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä. Yksikään vastaajista ei ollut luentojen ajankohtaisuudesta tai mielenkiintoisuudesta jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä. Koska luentoja pidettiin mielenkiintoisina ja ajankohtaisina, täyttyi osa laatutavoitteista. Kysymykseen ”Olivatko luennot hyödyllisiä?” pystyi vastaamaan Kyllä/Ei. Vastaajista 96% (n=77) piti luentoja hyödyllisinä ja 4% (n=3) eivät pitäneet luentoja hyödyllisinä. ”Ei” –vastauksen avoimeen tekstikenttään vastaus perusteltiin muun muassa niin, että luentojen tallennetta ei oltu vielä katsottu.

KUVIO 24. Mielenkiintoisuus prosentteina esitettynä (n=80).

Kuviossa 25 havainnollistetaan osallistujien kokemuksia väittämiin: ”Näyttely oli onnistunut” ja ”Olin tyytyväinen tapahtuman taukoihin ja niiden pituuteen” eli haluttiin tietää kokemuksia erillisestä näyttelytilasta. Näyttelyn onnistumisesta samaa mieltä oli vastanneista puolet (n=40). Vastauksista kävi ilmi, että jokseenkin eri mieltä ja eri mieltä näyttelyn onnistumisesta oli kaksi henkilöä. En osaa sanoa vastauksia oli 31,25% (n=25). Suurin osa palautteiden antajista oli tyytyväisiä tapahtuman taukoihin ja niiden pituuteen. Täysin samaa mieltä oli 56 vastaajista, mikä prosentuaalisesti on reilusti yli puolet. Kaikista vastauksista jokseenkin eri mieltä oli 5% (n=4).

KUVIO 25. Prosentuaalinen (n=80) kuvaus näyttelyn onnistumisesta sekä osallistujien tyytyväisyydestä tapahtuman taukoihin.

Palautekyselyn viimeisessä osiossa kysyttiin vapaata palautetta. Tällä halusimme saada osallistujien kokemuksesta kattavampaa vastausta, mikä ei tulisi ilmi kyselyn kysymyksistä. Tässä muutamia lainauksia palautteista.

”Hyvin järjestetty tapahtuma! Luennot oli mielenkiintoisia ja monipuolisia.”

”Ajankohtaiset aiheet ja hyvä sijainti tapahtumapaikalla.”

”Hieno tilaisuus niin visuaalisesti kuin sisällöllisesti, kiitos! Apua sai kaikkiin tilanteisiin, homma oli järjestäjien hallussa. Tarjoilut erittäin runsaat ja maukkaat. Erinomaista!”

”Hienosti järjestetty tapahtuma! Olin mukana ensimmäistä kertaa ja voisin osallistua uudelleenkin!”

”Taukojen pituus hyvä. Missään tapauksessa ei kannata ainakaan lyhentää taukoja. Aiheet ajankohtaisia. Tärkeä yhdistää aiheet siihen, mitä optikko/optometristi voi tällä lainsäädännöllä työssään hyödyntää.”

5.2 Tavoitteiden toteutumisen ja onnistumisen arviointi

Tavoitteiden onnistuminen projektissa riippuu suoraan näkökulmasta, josta lopputuloksen arviointi tehdään (Ruuska 2007, 274). Vaikuttavuustavoitteena oli vaivaton lisäkouluttautuminen alan työntekijöille. Halusimme kohdentaa tapahtuman ikääntyvän väestön palveluntarpeeseen ja tuoda ajankohtaista tietoa erityisesti ikääntyvien ihmisten näön muutoksista, tutkimisesta ja arvioinnista. Tapahtuman pitkän aikavälin tavoitteena oli, että optisen alan ammattilaiset voivat hyödyntää opittuaan omassa ammatissaan ja näin vievät oppinsa käytäntöön. Pitkän aikavälin tavoitetta on haastava arvioida näin aikaisessa vaiheessa, mutta hyvän palautteen perusteella uskomme, että täydennyskoulutuspäivästä oli ammatillista hyötyä osallistujille.

Laatutavoitteemme oli luoda tapahtumasta kiinnostava, loogisesti etenevä, asiantunteva sekä laadukas kokonaisuus. Kysyimme palautteessa laatutavoitteen saavuttamiseksi kysymyksiä esimerkiksi tilojen viihtyisyydestä, näyttelyn onnistuneisuudesta, tyytyväisyydestä taukoihin ja niiden pituuteen, tapahtuman tunnelman viihtyisyydestä, luennon ajankohtaisuudesta sekä luentojen mielenkiintoisuudesta. Luentojen sisältöä pidimme opettavaisina sekä syventävää tietoa lisäävinä kokonaisuuksina. Valitsimme luennot ajatellen muuttuvaa työnkuvaa ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Yli puolet vastaajista pitivät luentoja mielenkiintoisina ja ajankohtaisina, mikä on myönteistä. Tästä tuloksesta voidaan päätellä, että onnistuimme valitsemaan luennot ja luennoitsijat osallistujien tarpeita ajatellen. Tässä muutamia sitaatteja, jotka vahvistavat väitteet:

”Mielenkiintoiset luennot! Antoi paljon tietoa käytännön työhön.”

”Kiitos hienosti järjestetystä päivästä ja mielenkiintoisista luennoista! Innostus työhön vain kasvoi!”

Henkilökohtaisena tavoitteena oli syventyä tapahtuman toteuttamiseen ja perehtyä tapahtuman järjestämisen eri vaiheisiin. Henkilökohtaisessa tavoitteessa onnistuimme kiitettävästi. Pääsimme rakentamaan tapahtuman suunnitteluvaiheesta toteutukseen. Pystyimme sopeutumaan nopeasti muutoksiin ja toimimme joustavasti ryhmänä. Haasteena tapahtumassa oli rajallinen aika sekä yhteisen ajan löytäminen. Verkostoituminen ja uudet kontaktit optisella alalla lisääntyivät ja sosiaaliset taitomme kehittyivät. Onnistuimme rakentamaan tapahtuman, jota tulevilla opiskelijoilla on mahdollisuus jatkaa.

Saimme palautekyselyn perusteella paljon asiallista ja konkreettista palautetta. Pystyimme arvioimaan päivän yleistä onnistumista vastauksien ja avoimen palautteen kautta. Aikataulullisesti päivä toteutui suunnitelmien mukaan. Mielestämme kaksiosainen tila oli toimiva ratkaisu ja saimme koottua osallistujat sekä näytteilleasettajat yhteen. Olimme tyytyväisiä näytteilleasettajien määrään. Kehitysideana olisi hyvä saada näytteilleasettajien ja osallistujien palautteet eriteltyä. Näytteilleasettajilta olisi hyvä saada palautetta heidän näkökulmastaan ja siksi heille voitaisiin luoda oma palautekysely tapahtumapäivän jälkeen. Toisena kehitysehdotuksena oli tiiviimpi teema tapahtumalle. Alla avoin kommentti palautteesta.

”Todella hienoa, että Oulussa järjestetään korkeatasoista koulutusta. Hyvä, että päivä on rakennettu yhden teema ympärille. Seuraavien vuosien teemana voisi olla työnäkeminen, liikennenäkeminen sekä yleissairauksien ja lääkkeiden vaikutuksista näkemiseen.”

6 POHDINTA

Loppujen lopuksi olemme todella tyytyväisiä järjestämäämme tapahtumaan. Ikääntyvän väestön määrä on kasvussa ja yhä enemmän ikääntyvistä käyttää alan palveluja. Olemme tyytyväisiä valitsemaamme aiheeseen ja sen ajankohtaisuuteen. Koulutuspäivä oli kaikin puolin onnistunut – osallistujat löysivät ilmoittautumispisteen päivän alussa, opasteiden avulla luentosali ja näyttelyosasto löytyi helposti, tunnelma oli viihtyisä, näyttelyosasto oli laaja, luennot olivat mielenkiintoisia sekä tapahtuman tarjoilut olivat monipuoliset.

Saavutimme tavoitteemme eli vaivattoman lisäkoulutautumisen Pohjois-Suomessa asuville optikoille ja optometristeille. Stream-mahdollisuus laajensi tavoitteidemme mukaisesti lisäkoulutautumista myös ympäri Suomen asuville optisen alan asiantuntijoille. Palautekysely vahvisti ajatuksiamme tavoitteiden saavuttamisesta. Palautteissa korostettiin luentojen hyödyllisyyttä sekä opitun tiedon viemistä käytäntöön työelämässä. Luennot innostivat optisen alan työntekijöitä toimimaan työssään tulevaisuudessa rohkeammin, täten myös mahdollisesti pitkän aikavälin tavoite saavutetaan. Täydennyskoulutuspäivä eteni suunnitelmien mukaisesti ja yllättäviltä ongelmilta vältyttiin.

Yllätyimme positiivisesti, miten paljon tapahtumaan saatiin sponsoreita ja yhteistyökumppaneita. Vuoden 2020 Oulu Optometria Forum oli tapahtumaamme suurempi, koska se toteutettiin kaksipäiväisenä. Tämä varmasti toi meidän tapahtumaan positiivisia ennakoajatuksia, joten yritykset kiinnostuivat tapahtumasta myös tänä vuonna. Palautteiden ja oman pohdinnan tuloksena jatkokehitysidea olisi toteuttaa tapahtuma kaksipäiväisenä. Odotimme tapahtumaan paikanpäälle osallistujia enemmän. Vallitseva koronapandemia, rajattu teema-aihe sekä helppo etäyhteys mahdollisuus saattoi karsia osallistujia. Pidempi kaksipäiväinen tapahtuma toisi varmasti enemmän osallistujia myös muualta kuin Pohjois-Suomesta.

Palautekyselyn vastauksien määrä jäi suunniteltua vähäisemmäksi. Syynä tälle voi olla esimerkiksi se, että etäyhteydellä osallistuneet katsoivat luennot myöhemmin, jolloin palautekyselyyn vastaamisaika oli jo umpeutunut. Pohdimme, olisiko kysely innostanut vastaamaan, mikäli se olisi ollut lyhyempi. Kehitysideana haluaisimme kuulla enemmän mielipiteitä myös näytteilleasettajien näkökulmasta.

Tapahtuman tekeminen oli pitkäjänteistä työtä, mikä vaati jokaiselta järjestäjältä joustamista omien aikataulujensa suhteen. Järjestäminen oli aikaa vievää sekä ajoittain haastavaa. Ryhmädynamiikka oli tärkeä osa projektin järjestämistä ja tämä onnistui kohdallamme. Jokaisella projektimme henkilöllä oli omat vahvuudet ja osa-alueet. Projektin jakaminen pienempiin osiin toi tapahtuman järjestämiselle selkeyttä. Jokainen järjestäjä tiesi osa-alueensa sekä vahvuutensa tapahtuman järjestämiseen, joten tehtävät jakautuivat vaivattomasti. Koimme, että loppujen lopuksi tehtävät oli vaikeaa jakaa tasaisesti tekijöiden välillä, jonka takia tuntui siltä, etteivät kaikki ryhmän jäsenet tehneet tasavertaisesti töitä tapahtuman eteen. Onnistuimme noudattamaan projektin aikataulua, vaikka haasteita aiheutti omat aikataulumme ennen syksyä ja ryhmän jäsenien asuminen eri paikkakunnilla.

Tapahtuman järjestäminen oli jokaiselle järjestäjälle täysin uusi asia, varsinkin tällaisessa mittakaavassa. Onneksi saimme neuvoja ja apua suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyökumppaneiltamme. Aikaa vievintä oli luennoitsijoiden ja luentoaiheiden etsiminen, markkinointi sekä kirjallisen opinnäytetyön tietoperustan tietäminen etukäteen, koska luennoitsijat lähettivät esityksensä vasta tapahtumapäivää edeltävänä iltana. Aikataulu oli hektistä, joten nopeita vastauksia puhelimitse ja sähköpostitse tarvittiin projektin etenemiseksi. Olisimme saaneet apua tapahtuman markkinoinnin materiaaleissa mainostoimistolta, mutta päätimme taloudellisista syistä tehdä mainokset, julisteet, aikataulupohjat ja esitykset itse.

Kehitimme päivän aikana omaa osaamistamme monella eri osa alueella. Pääsimme verkostoitumaan optisen alan suurien yritysten ja ihmisten kanssa. Täydennyskoulutuspäivän verkostoituminen kehitti sosiaalisia taitojamme sekä kontaktien luomista. Opimme uusia taitoja ja kehitimme ryhmätyöskentelytaitoja. Päivän aikana kuullut luennot lisäsivät ryhmän ammattiosaamista. Täydennyskoulutuspäivän onnistumisen kannalta oli tärkeää koko ryhmän kiinnostus tapahtuman järjestämisestä kohtaan. Onnistuimme innostamaan myös uusia järjestäjiä ensi vuoden tapahtumaa ajatellen. Näin ollen olemme onnistuneet pitkän aikavälin tavoitteessamme.

Täydennyskoulutuspäivä onnistui yli odotusten ja saadut palautteet vahvistivat omaa mielikuvaamme siitä. Erityisen kiitollisia olemme yhteistyökumppaneille ja sponsoreille, jotka mahdollistivat tapahtuman järjestämisen. Haluamme kiittää myös luennoitsijoita, jotka jakoivat omaa tietoutta kaikille osallistujille. Viimeisenä kiitos jokaiselle osallistujalle niin paikan päällä kuin Stream-palvelun välityksellä!

LÄHTEET

Artto, K. Martinsalo, M. Kujala, J. 2006. Projektiliiketoiminta. 1. painos. Helsinki: WSOY.

Aumann, S. Donner, S. Fischer, J. Müller, F. 2019. Optical Coherence Tomography (OCT): Principle and Technical Realization. Hakupäivä 18.11.2021.

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32091846/>.

Benjamin, W. J. & Borish, I. M. 2006. Borish's clinical refraction. 2nd edition. St. Louis, Missouri: Butterworth-Heinemann / Elsevier.

Bergman, B. Rosenhall, U. Vision and hearing in old age. Scandinavian Audiology 2001.

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11845994/>.

Bowling, B. 2016. Kanski's Clinical ophthalmology: A systemic approach. 8th edition. London: Saunders.

Dickinson, C. 1998. Low vision: Principles and practice. Oxford: Butterworth-Heinemann.

CooperVision, 2021. Multifocal Contact Lenses. Hakupäivä 10.10.2021.

<https://coopervision.com/about-contacts/multifocal-contact-lenses>.

Essilor. Tietoa presbyopiasta. Hakupäivä 5.3.2021. <https://www.essilor.fi/naekoesi/silmaevaivat-ja-oireet/tietoa-presbyopiasta>.

Finlex, 1994. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559. Hakupäivä 13.2.2020. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>.

Jaakkola, A. 2002. Silmänpohjan ikärappeuman fotodynaaminen hoito. Hakupäivä 19.9. <https://www.duodecimlehti.fi/duo92906>

Juutinen, P. 2017. Jaetun johtajuuden taito. Painos 1. Hakupäivä 2.10.2021. Ellibs Library. Vaatii käyttöoikeuden.

Kaarniranta, K. Sihvola, R. Salminen, A. Lammi, M. Teräsvirta, M. Kontkanen, M. 2003. Silmäm-
pohjan ikärappeuma; vaikea ongelma sekä potilaalle että silmälääkärille. Hakupäivä 16.9.2021.
<https://www.duodecimlehti.fi/duo93577>.

Kanski, J.J. 2003. Clinical ophthalmology: A systemic approach. 5 th edition. Edinburgh: Elsevier.

Karjalainen, A. 2019. Ikääntyneiden näkö vaatii varhaista puuttumista. Näe lehti 11.12.2019. Ha-
kupäivä 7.12.2020. [https://naelehti.fi/2019/12/11/ikaantyneiden-nako-vaatii-varhaista-puuttu-
mista/](https://naelehti.fi/2019/12/11/ikaantyneiden-nako-vaatii-varhaista-puuttu-
mista/).

Korhonen, H., Korkalainen, K., Pienimäki, T. & Rintala, S. 2015. Tapahtumajärjestäjän opas. Lau-
rea-ammattikorkeakoulu. Laurea julkaisu 1.Hakupäivä 30.9.2021.
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/105211/58.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Sosiaali ja terveysministeriö 2020. Opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiak-
kaille Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020. Helsinki.
Hakupäivä 3.10.2021.
[https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162395/STM_2020_23_J.pdf?se-
quence=4&isAllowed=y](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162395/STM_2020_23_J.pdf?se-
quence=4&isAllowed=y).

Kymäläinen, H., Lakkala, M., Carver, E. & Kamppari, K. 2016. Opas projektityöskentelyyn,
[https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160099/Opas_projektityoskentelyyn_2016.pdf?se-
quence=1&isAllowed=y](https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160099/Opas_projektityoskentelyyn_2016.pdf?se-
quence=1&isAllowed=y).

Lawson, Ruth 2011. Valokuva. Wikimedia Commons. Hakupäivä 2.10.2021.
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anatomy_and_physiology_of_animals_How_light_tra-
vels_from_the_object_to_the_retina_of_the_eye.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anatomy_and_physiology_of_animals_How_light_tra-
vels_from_the_object_to_the_retina_of_the_eye.jpg).

Lohtaja-Ahonen, S. & Kaihovirta M. 2012. Tehoa työelämän viestintään. Painos 2. Helsinki: Sa-
noma Pro. Hakupäivä 4.10.2021. Alma Talent verkkokirjahylly. Vaatii käyttöoikeuden.

Lönnsroos, E., Hartikainen, S. & Rusanen, S. 2008. Geriatria: Arvioinnista kuntoutukseen. Helsinki:
Edita.

Meyler, J & Ruston, D. 2018. Presbyopia. Teoksessa N. Efron Contact Lens Practise. 3 rd. edition. Elsevier.

Mäntyneva, M. 2016. Hallittu projekti: Jäntevästä suunnittelusta menestykselliseen toteutukseen. 1. painos. Helsinki: Kauppakamari.

Mäntyneva, M. 2016. Hallittu projekti- Jäntevästä suunnittelusta menestykselliseen toteutukseen. Painos 1. Hakupäivä 4.10.2021. EllibsLibrary. Vaatii käyttöoikeuden.

NÄE ry 2017. Täydennyskoulutusjärjestelmä uudistuu. Hakupäivä 7.12.2020.
<https://naery.fi/2017/09/15/taydennyskoulutusjarjestelma-uudistuu/>.

Näkövammaisten liitto 2021. Näkövammaisuus. Hakupäivä 4.10.2021.
<https://www.nkl.fi/fi/nakovammaisuus>.

Näkövammaisten liitto 2021. Näkövammarekisteri. Hakupäivä 4.10.2021.
<https://www.nkl.fi/fi/nakovammarekisteri>.

Näkövammarekisteri 2021. Lähitestitaulu. Hakupäivä 4.10.2021.
https://cms.nkl.fi/sites/default/files/2021-09/L%C3%A4hitestitaulu_2021_netti.pdf.

Optometrian Eettinen Neuvosto. Kouluttautuvalla optikolle. Hakupäivä 4.2.2020.
<https://nae.netland.fi/ohjeet/kouluttautuvalla-optikolle/10009>.

Remington, L.A. 2012. Clinical anatomy and physiology of the visual system. St. Louis, Elsevier/Butterworth-Heinemann.

Rosenbloom, A. A. & Morgan, M. W. 2007. Rosenbloom & Morgan's vision and aging. St. Louis, Mo: Butterworth-Heinemann Elsevier.

Ruuska, K. 2007. Pidä projekti hallinnassa: Suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. 7. painos. Helsinki: Talentum.

Räsänen, R. 2011. Ikääntyneiden asiakkaiden elämänlaatu: Ympäri vuorokautisessa hoivassa sekä hoivan ja johtamisen laadun merkitys sille. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.

Saari, K. M. 2011. Silmätautioppi. 6. uudistettu painos Helsinki: Kandidaattikustannus.

Seppälä, P. 2011. Kiinnostu & kiinnosta: Näin markkinoit järjestöäsi sosiaalisessa mediassa. Vantaa: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF.

Seppänen, M., Holopainen, J., Kaarniranta, K. Setälä, N. & Uusitalo, H. 2018. Silmätautien käsikirja. 1. painos. Helsinki: Duodecim

Seppänen, M. 2018. Lasiaisen irtauma (lasiaisablaatio). Hakupäivä 3.10.2021. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01003>

Seppänen, M. 2018. Silmänpohjan ikärappeuma (makuladegeneraatio). Hakupäivä 3.10.2021. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00922&p_haku=makuladegeneraatio

Silfverberg, P. 2007. Ideasta projektiksi: Projektinvetäjän käsikirja. 1. painos. Helsinki: Edita.

STM:n antamat viranomaisohjeet ja päätökset koronavirus tilanteessa. Sosiaali- ja terveysministeriö 4.2.2021. Hakupäivä 3.10.2021. <https://stm.fi/stm-ohjeet-koronavirus tilanteessa>.

Suomen riskienhallintayhdistys, 2012. Hakupäivä 13.2.2021. <https://pk-rh.fi/tools/swot.html>.

Tarttuminen ja suojauminen – koronavirus. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos 28.9.2021. Hakupäivä 4.2.2021. <https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojauminen-koronavirus>.

Terveysverkko 2012. Ikääntymisen vaikutukset elimistöön. Hakupäivä 2.4.2021. <https://www.terveysverkko.fi/tietopankki/terveysliikunta/ikaantymisen-vaikutukset-elimistoon/>.

Vallo, H. & Häyrynen, E. 2012. Tapahtuma on tilaisuus. 1. painos. Tallinna: Tallinna Raamatutrükikoda.

Valtioneuvosto. 2020. Rajoitukset ja suositukset koronepidemian aikana. Hakupäivä 15.12.2020.
<https://valtioneuvosto.fi/tietoa-koronaviruksesta/rajoitukset-ja-suositukset>

Virtanen, S. 2020. Somemarkkinoinnin työkirja. Painos 1. Hansa Print Oy. Hakupäivä 28.9.2021.

JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

Juustila, T. 2021. Oulu Optometria Forum 11.9.2021. Luentomateriaali.

Turpeinen, T. 2021. Oulu Optometria Forum 11.9.2021. Luentomateriaali.

Østerby, K. 2021. Oulu Optometria Forum 11.9.2021. Luentomateriaali.

Oulu Optometria Forum 2021 palaute

i Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

1. Osallistuin tapahtumaan *

- Paikan päällä
- Stream etäyhteydellä

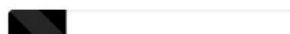
2. Olen... *

- Optikko
- Optometrismi
- Opiskelija
- Myyjä
- Silmälääkäri
- Muu, mikä?

3. Työskentelen... *

- Optikkoliikeketju
- Yksityinen optikkoliike
- Silmäsaaraala
- Muu, mikä?

Next

Oulu Optometria Forum 2021 palaute

i Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

4. Mistä kuulit Oulu Optometria Forumista? *

- Tapahtuman nettisivut
- Sosiaalinen media
- Uutiskirje
- Työnantaja
- Kollega
- Ammattijärjestö
- Muu, mistä?

5. Saitko riittävästi tietoa tapahtumasta nettisivuilta tai sosiaalisen median kautta? *

- Kyllä
- En, miksi?

6. Vastasiko tapahtuma odotuksiasi? *

- Kyllä
- Ei, miksi?

7. Suositteletko tapahtumaa muille tai osallistuisitko uudelleen? *

- Kyllä
- En, miksi?

Previous

Next

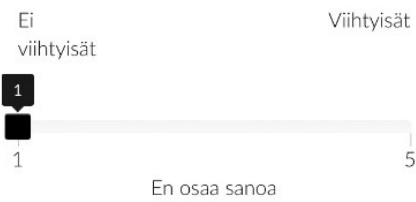

Oulu Optometria Forum 2021 palaute

i Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

8. Tilojen viihtyvyys *

9. Näyttely oli onnistunut. *

10. Olin tyytyväinen tapahtuman taukoihin ja niiden pituuteen. *

11. Tapahtuman tunnelma oli viihtyisä. *

Previous Next

Oulu Optometria Forum 2021 palaute

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

12. Luentojen ajankohtaisuus mielestäni... *

Ei ajankohtainen Ajankohtainen

1 5

En osaa sanoa

13. Luennot olivat mielenkiintoisia. *

Erimieltä Täysin samaa mieltä

1 5

En osaa sanoa

14. Olivatko luennot hyödyllisiä? *

Kyllä

Ei, miksi?

Previous

Next

Oulu Optometria Forum 2021 palaute

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

15. Vapaa palaute, terveiset yms. *

16. Jätäthän yhteystietosi, mikäli haluat osallistua lahjakortin arvontaan!

Sähköposti

Etunimi

Sukunimi

Previous

Submit

